

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

uni pécs

2019/4

<https://www.instagram.com/pte1367/>

<https://www.facebook.com/PTE1367/>

[www.pont univpecs.pont.com](http://www.pont-univpecs.pont.com)

MIT CSINÁLT EDDIG A REKTORI VEZETÉS?

OKTATÁS, OKTATÓK

Teljesítményértékelési rendszer – Bevezetve minden karon, testületben

OMHV – Felülvizsgálat alatt van

Oktatói fegyelem megszilárdítása – Megalakult a Tanulmányi Fejlesztési és Ellenőrzési Bizottság

Átlátható és mérhető óraterhelési rendszer – Megtörtént az információs rendszer felülvizsgálata

Belépő oktatók számára egyénre szabott képzés – Komplex képzési csomag folyamatban

Ifjú Titánok Klubja – 28 fővel létrejött

Több minősített oktató – speciálisan erre a célra ösztöndíjak alapítása folyamatban

OKTATÁS/KÉPZÉSEK FEJLESZTÉSE

Tantárgy-konszolidáció – 14 tudományterületet tekintenek át a karok, 89 esetben újszerű oktatási együttműködések kötöttek. Szakindításnál figyelembe kell venni a konszolidációt.

Tantervfejlesztés – Jelentés és felmérés a tantervfejlesztésről a támogatói rendszer bevezetése folyamatban van

Digitális oktatás fejlesztése – Munkacsoport az elektronikus tanulástámogatására – a pályázat kiírása folyamatban

Szakfenntarthatóság – Felülvizsgálták a hosszú ideje nem induló szakokat, minimumlétszámok bevezetése a szakokon

Duális és gyakorlatorientált képzések számának növelése – Szolgáltatás a duális képzésben résztvevő karok számára

Köznevelési intézmények – Új, PTE-hez kapcsolódó intézmények: Szigeti-Gyula János Egészségügyi Szakgimnázium és Szakközépiskola; PTE Egészségügyi és Szociális Szakképző Iskola és Kollégium, előrelépés történt a rangsorokban

OKTATÁSI/MARKETING, BEISKOLÁZÁS, KAPCSOLATI HÁLÓ

Hazai és nemzetközi láthatóság – Külső szakértő bevonása és tréningek; weboldalak megújítása, Médialroda teljesítmény- és trendelemzésre alkalmas monitoringgal

Beiskolázás – 20 felsőoktatási vásár és középiskolai látogatás

Lemorzsolódás csökkentése – Tutor-mentor rendszer fejlesztése, Tanulmányi Visszajelző Szolgáltatás (új Neptun-modul), Befogadó Egyetem programjai

Rangsorok – Felállt a szakértői team, az adatközlési módszertan kidolgozása folyamatban

TUDOMÁNY ÉS INNOVÁCIÓ

Tudományos/Működési szabályrendszer – Új, módosított doktori szabályzat, új egyetemi habilitációs és habitusvizsgáló bizottság, melyben minimumkövetelményeket fogalmaznak meg

Tudomány/ Kutatóközpontok – Szentágotthai KK: core facilitá-

sok kialakítása; SZBKI: részletes fejlesztési terv kidolgozása folyamatban; TehetségCentrumok ősz végére; Alkalmazott Földtudományi és Energetikai Kutatóközpont anyaga folyamatban

Innováció, pályázatok – A PTE jelenleg piacsítható termékeinek fehéritése – innovációs szabályrendszer átalakítása folyamatban; újjáalakult a Pályázati Bizottság

HALLGATÓK

Hallgatói szolgáltatások minőségi és mennyiségi fejlesztése – Igényalapú bővítés folyamatban

Lemaradó, hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő hallgatók támogatása – Új szolgáltatások: akadálymentes nyelvoktatás, tanulásmódszertani képzés oktatóknak

Sport- és Parasport tevékenység – Egységes egyetemi sportstratégia

Kollégium – Kollégiumi Igazgatóság létrehozása

SZERVEZET ÉS SZABÁLYOZÁS

ESG minőségbiztosítási rendszer – Az idei év minőségbiztosítási céljait a szeptemberi Szenátus elfogadta, minden karon elkészültek az ESG alapú minőségcélok

Az egyetemi döntéshozatal folyamatának professzionális segítése – Az adatalapú döntéshozatalt a jelentkezési és felvételi eredmények folyamatos monitorozása (OIG), Diplomás Pályakövetési Rendszer (KNI); Vezetői Információs Rendszer és Egészségügyi Analitikai Rendszer, mindkettő havi szinten szolgálat pénzügyi, finanszírozási és a humán erőforrásra vonatkozó adatokat (Kancellária)

Egyetemi döntéselőkészítő rendszer újragondolása – Bizottságok kompetenciáinak erősítése – a szenátus ülésszámainak csökkentése; deregulációs munkacsoportok megalakulása

Az Egyetem belső szervezeti hatékonyságának fokozása – Létrejött a Rektori Kabinet

Bizalomra épülő jó munkahelyi légkör – Kancellária Humánpolitikai Igazgatósága: Családok Éve program, az Év felelős foglalkoztatója 2018, folyamatban: Családbarát hely

AZ EGYETEM, A VÁROS ÉS A TÁGABB KÖRNYEZET KAPCSOLATA

A PTE stratégiai céljainak újradefiniálása, párhuzamosan az ITM stratégiájával – A Fokozatváltás a Dél-Dunántúli régióban stratégiai fejlesztési programot a kormány összrel tárgyalja

Paks – Együttműködési megállapodás, 5 téma terület már kidolgozásra került

Kapcsolatépítés, kapcsolaterősítés kormányzati, gazdasági szereplőkkel – Több új partner

TARTALOM

ELSŐ OLDAL	<i>Mit csinált eddig a rektori vezetés?</i>	1
EGYETEMI ÉLET	<i>Európai szövetségben dolgozik a PTE a felsőoktatás megújításáért</i>	3–4
	<i>EDUC, a digitális egyetemi megújulás kulcsszava</i>	5–6
MODERN VÁROSOK PROGRAM	<i>Modern műhelycsarnokokkal bővült a pécsi egyetem</i>	7–9
EGYETEMI ÉLET	<i>A PTE „Ifjú Reménységei”</i>	10
	<i>A fúró esete a bölcsességfoggal</i>	11–12
	<i>Ne féljünk segíteni! – Ah-ha-ha-ha Stayin’ Alive</i>	13–15
	<i>Stipendium Hungaricum Gála 2019</i>	16–18
	<i>Oszakából Pécsre!</i>	19
	<i>Tehetségminta / Egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma építése</i>	20
	<i>A feltörekvő SkillVersum</i>	21–22
	<i>Bevonás</i>	23
	<i>A divat komoly dolog</i>	24–25
	<i>A PTE gyöngyszeme</i>	26–31
SPORT	<i>Először Pécssett: Európa-kupa, selejtező</i>	32–33
	<i>Egy sárkány lelkesedésével</i>	34
KLÍMA	<i>Klímaszorongás</i>	35
	<i>Víz, erdő, termőföld</i>	36
	<i>Felakasztva a „beteg” igazság</i>	37
MAGAZIN	<i>Terjed a mukbang – nyugi, ez (még) nem betegség</i>	38
	<i>Tudást kimaxolt 21. századi háttérrel</i>	39
ZÖLD EGYETEM	<i>Buszfestés az Európai Mobilitási Héten / Energiahatékony Mentor Díj</i>	40
	<i>A PTE fellép a PET-palack ellen</i>	41
EGYETEMI ÉLET	<i>Állati jó egyetem!</i>	42–44
	<i>A pécsi doktoranduszképzésről / Szemet gyönyörködtető</i>	45
KULTÚRA	<i>Az egész város szavalta</i>	46
	<i>„Ferdére húztam a szemem”</i>	47
AJÁNLÓ	<i>Ajánló: MEGLEPETÉS!</i>	48

IMPRESSZUM

Alapító: Pécsi Tudományegyetem | Felelős kiadó: dr. Miseta Attila, rektor

Kiadó: Pécsi Tudományegyetem, 7622 Pécs, Vasvári Pál u. 4.

Főszerkesztő: Harka Éva | Lapszerkesztő: Balogh Robert | Tördelőszerkesztő: Aknai Péter | Olvasószerkesztő: Schmidt Renáta

Képszerkesztő: Csontos Szabolcs | Fotó: UnivPécs Archív, Csontos Szabolcs | Újságíró munkatársak: Aknai Péter, Halmos Zoárd, Hetesi Júlia,

Fatima Malik, Szabó Bianka, Tóth Mariann | Címlap: Csontos Szabolcs | Hirdetési tanácsadó: Ruzsa Csaba | e-mail: ruzsa.csaba@pte.hu

Szerkesztőség: | 7622 Pécs, Vasvári Pál utca 4., I. emelet 118. | Telefon: 72/501-500/12122 | e-mail: univpecs@pte.hu | <http://www.univpecs.com>

Nyomda: Generál Nyomda 6728 Szeged, Kollégiumi út 11/H. | ISSN 1586-1767

A szerkesztőség kéziratokat nem őriz meg, és nem küld vissza. A szerkesztőség a hirdetések tartalmáért nem vállal felelősséget.

A Zöld Egyetem program jegyében az UnivPécs környezetbarát papíron jelenik meg (PEFC).

Európai szövetségben dolgozik a PTE a felsőoktatás megújításáért

Az európai felsőoktatás megújítása és versenyképessé tétele a célja az Európai Bizottság kezdeményezésének, melynek keretében ún. európai egyetemi szövetségek jöttek létre. Az összesen 85 millió eurós, tehát mintegy 28 milliárd forintos költségvetésből dolgozó konzorciumokba tömörült felsőoktatási intézmények témacsoportokon dolgoznak. Magyarországról 5 intézmény vesz részt a munkában, köztük a Pécsi Tudományegyetem.

Harka Éva | Csontos Szabolcs

Asok globális kihívás közül az egyik legnagyobb a nemzetköziesítés, mely a Pécsi Tudományegyetem kiemelt stratégiai céljai között szerepel, így a konzorciumban a nemzetköziesítési koncepció fejlesztését koordinálja. Az Európai Bizottság 5 millió eurós támogatásával indul útjára az ún. European Digital UniverCity (EDUC) projekt. A konzorcium vezetője a University of Potsdam (Németország). A tagok: University of Cagliari (Olaszország), Masaryk University (Csehország), University of Rennes 1 (Franciaország), University Paris Nanterre (Franciaország), Pécsi Tudományegyetem (Magyarország). A szövetségben részt vevő felsőoktatási intézmények egy új, moduláris és rugalmas irányítási rendszert fognak kiépíteni, valamint összehangolják és átjárhatóvá teszik a saját képzési struktúráikat. További célkitűzés, hogy egy új online campus kialakításával, valamint a virtuális és fizikai mobilitás egyedi keverékével hosszú távon megvalósítsák a szövetség 160 000 hallgatója és 20 000 oktatója nagy részének mobilitását. A projekt részét képezi az is, hogy az öt ország nyelvét és kultúráját kölcsönösen beépítik egymás tananyagába, ezáltal is erősítve a közös identitás kialakítását.

Az európai értékek és identitás erősítésének érdeké-

ben a nemzetköziesítés témájában az alábbi irányok már most körvonalazódnak:

1. közös mesterképzések megalapozása
2. digitális tanulási lehetőségek, online kurzusok és közös tanulási platformok, egyetemek között is alkalmazhatóan
3. kevesebb és egyszerűsített adminisztrációs teendők
4. közös, európai hallgatói kártya

A cél, hogy minden európai hallgató a számára optimális tanulási terv alapján szerezhessen felsőfokú végzettséget az Európai Felsőoktatási Téren belül. A három éves projekt végére egy olyan modell létrehozása és tesztelése a feladat, amely új irányt szabhat a közös európai felsőoktatásnak, miközben az egyes partnerintézmények nemzetközi láthatósága is erősödik. A PTE a szövetség nemzetköziesítési munkacsomagjának koordinálását végzi, amelyben a partnerek afrikai kapcsolatainak összehangolásától, az interkulturális hetek szervezéséig számos közös projekt található.

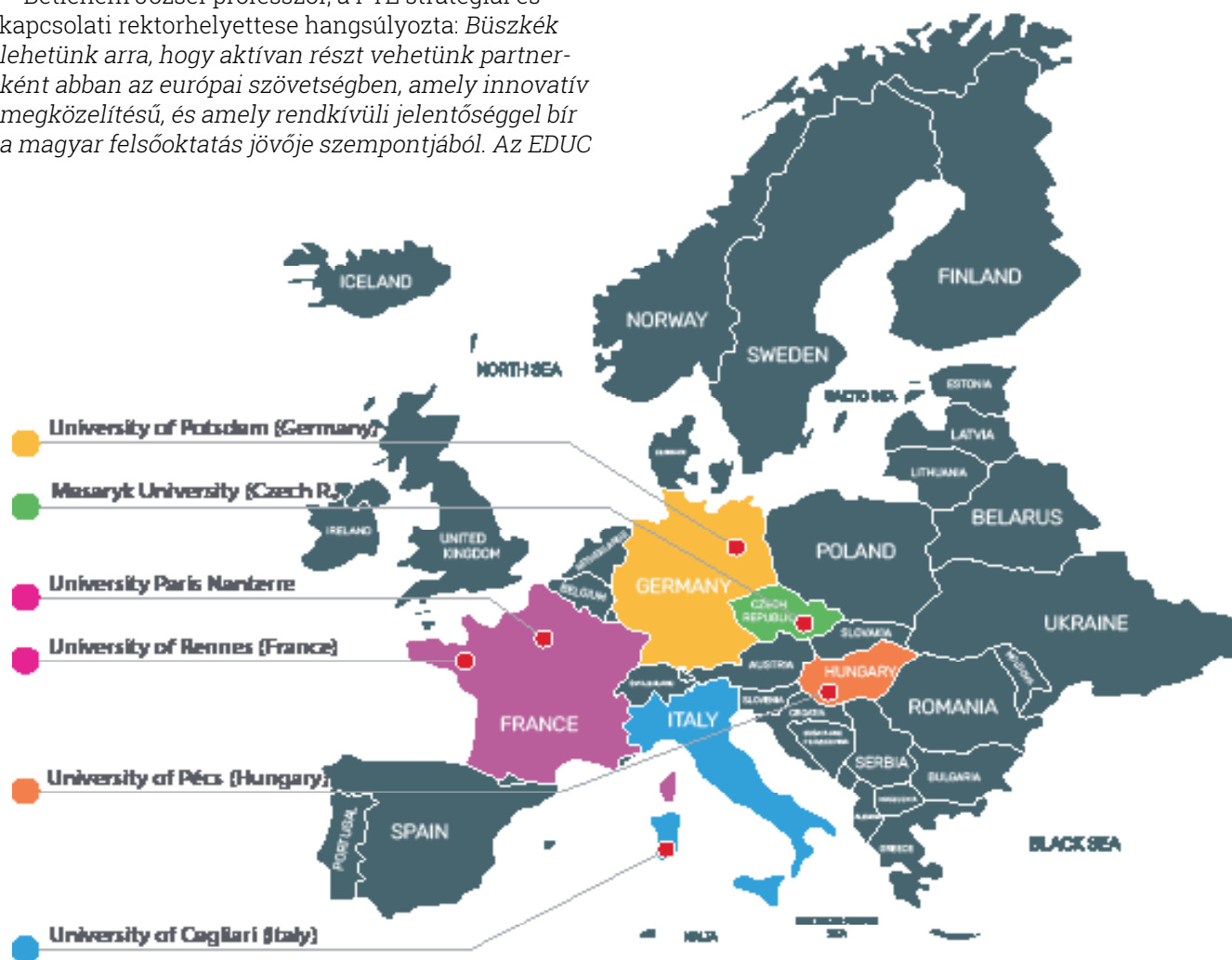
A konzorcium első, a menedzsmentet és a költségvetést tárgyaló operatív ülésére Pécsre került sor, szeptember 16–17. között.

A szeptember 17-ei sajtótájékoztatón, melynek a PTE Szenátusi tanácssterme adott otthont, Florian J. Schweigert professzor, a konzorciumot vezető Potsdami Egyetem rektorhelyettese elmondta: Az Európai Unió következő évtizedeinek legfontosabb, kiemelt projektje az egyetemi hálózatosodás. Mintegy negyven hasonló szövetség kezd meg a működését, melyek összehangolt célja a nemzetközi felsőoktatás még versenyképesebbé tétele. Ugyancsak hangsúlyos célkitűzés, hogy gördülékenyebbé tegyünk a hallgatók, oktatók, kutatók és általában az egyetemi munkatársak mobilitását az európai egyetemek között. A mi feladatunk, hogy helyzetbe hozzuk a jövő európai hallgatóját ilyen értelemben.

Betlehem József professzor, a PTE stratégiai és kapcsolati rektorhelyettese hangsúlyozta: Büszkék lehetünk arra, hogy aktívan részt vehetünk partnerként abban az európai szövetségben, amely innovatív megközelítésű, és amely rendkívüli jelentőséggel bír a magyar felsőoktatás jövője szempontjából. Az EDUC

révén a nemzetköziesítés területén jöhet el egy szélesebb körű együttműködés, amelyben a PTE-nek nagyon komoly múltja és tapasztalata van, és bízom abban, hogy ezeket meg tudjuk osztani konzorciumi partnereinkkel. A nemzetköziesítéssel fontos szerepet töltünk be, hiszen értékeket teremtünk a régió számára, ami a PTE kiemelt küldetése. – tájékoztatót a rektorhelyettes.

Az együttműködés az egyetemek innovativitására is alapoz, a digitális tanulási lehetőség kapcsán például a Rennes-i fejlesztésű Klaxoon startup is kiemelt szerepet kaphat, de ehhez hasonlóan magyar újítások is előtérbe kerülhetnek a projekt során.

A European Digital UniverCity (EDUC) szövetségben részt vevő felsőoktatási intézmények / UnivPécs illusztráció /

EDUC, A DIGITÁLIS EGYETEMI MEGÚJULÁS KULCSSZAVA

Az Európai Digitális Egyetemek Szövetsége (EDUC) egy olyan kezdeményezés, amely alapjaiban és mélységeiben újítaná meg az európai felsőoktatást. Egy olyan rugalmas, átjárható és korszerű oktatást dolgoznak ki, amely szinte utópisztikus mértékű pozitív változásokat hozhat a rendszerbe, hallgatóknak, oktatóknak, dolgozóknak egyaránt. A konzorciumot vezető Potsdami Egyetem rektorhelyettesével, Prof. Dr. Florian J. Schweigerttel beszélgettem az európai felsőoktatás jövőjéről.

Tóth Mariann | Csontos Szabolcs

Említette, hogy a PTE nemzetköziesítés terén szerzett tapasztalata, valamint afrikai kapcsolatrendszere jó kiindulási alap a szövetség jövőbeni terveihez. Mit várhatunk, hogyan alakulhat ez a kezdeményezés?

Az EU 14 szövetségbe investál, amelyől 5 vagy 10 fog hosszú távon is fennmaradni, feltéve, hogy a koncepció, amit használnak, működőképes. Biztos vagyok benne, hogy a mi szövetségünk túl fogja élni mint modell. Az EU szemmel fogja tartani, hogy mekkora sikerrel tudjuk a változtatásokat eszközölni. Egyelőre rengeteg tervünk van, jelenleg az alapokat kezdtük el lefektetni, egy bizalmi környezetet alakítunk ki.

Mikorra várhatóak az első eredmények?

Mint minden terv esetén, most is az alapokkal és a terv vezérlővel kell kezdenünk. Most gyors lépésekkel döntünk arról, hogy milyen célokat tudnánk elsőként kitűzni. Meglátjuk, hogyan lehet a lehető legegyszerűbben nyári iskolát és közös platformot létesíteni. A magyar Neptunhoz hasonló Moodle online felület segítségével mindenki számára elérhetővé tudnánk tenni a különböző digitális tartalmakat. Ezzel az új platformmal minden partnerünk számára elérhetővé tudnánk tenni minden adatot, amivel rendelkezünk. Egy gyors login után persze a pécsi diákok is könnyedén elérhetnék a fent említett anyagokat. A belépések alapján pedig képesek leszünk elemezni, hogy mennyien és milyen rendszerességgel használják az oldalt.

A második pont az angol nyelvű mesterprogramok implementációja lenne. Ez már csak azért is kihívást fog jelenteni, mert úgy hallottam, ezek a programok fizetők Magyarországon, nem úgy, mint Németországban. A nyári iskolákat a közös platform segítségével fogjuk létrehozni, és ott fogjuk azokat a diákjainknak reklámozni. Az Erasmuson belül prioritásokat fogunk állítani fel, hogy a partnereink könnyebben tudjanak hozzájutni az ösztöndíjakhoz. Továbbá megpróbáljuk ösztönözni a különböző kutató társulatokat is, hogy az működjenek együtt a partnereinkkel, rövid távú ösztöndíj programokat és start-up ösztöndíjakat ajánlunk fel partnerintézményeink számára.

Dr. Tarrósy István, a Kapcsolati és Nemzetköziesítési Igazgatóság vezetője azt is megemlítette, hogy mindezek a diákok, oktatók és egyéb dolgozók számára is egyaránt elérhetőek lesznek. Ez valóban így van?

Igen, rendkívül fontos számunkra, hogy az egyetemen dolgozók beletekinthessenek mások munkájába, és tanulhassanak egymástól. Az európai felfogás szerint nem arra kell törekedni, hogy mindent egyenlővé tegyünk, hanem hogy tudjunk tanulni egymástól. Ugyan ez igaz az akadémiára is, látjuk mi az, ami jól működik, mi az, ami komplikációkhoz vezet, és mindezek függvényében képesek vagyunk alkalmazkodni. Bár az oktatás központjában a diákok állnak, az oktatók, kutatók

és egyéb egyetemi dolgozók egyaránt fontos szerepet játszanak az egyetem életében. Amennyiben az egyetem munkatársai nem ismerik el az európai szövetség fontosságát, az nem fog működni. Ez fontos. Hasonló területeken dolgozó kollégák megoszthatnák egymással módszertani tanácsaikat, akár személyesen, akár online. Ez lenne az EDUC első évének sikertörténete.

Mik a legnagyobb tervek a szövetséggel kapcsolatban?

Nem tudom, hogy az első olyan diákok, akik nem alma materükben, hanem az EDUC szövetségén keresztül szerzik diplomájukat 15 vagy 20 év múlva fognak végezni tanulmányaikkal. Az én álmom az, hogy 10–20 éven belül már mindenki tudja, hogy mi az az Európai Digitális Egyetemek Szövetsége, és elismerik mint igazi egyetemet a maga erősségeivel és specializációival. Már az is valami lenne, ha önállóan létezne. Az Európai Unió is ezt várja el. De komoly kihívást fog jelenteni.

Akkor ugorjunk előre 15 évet az időben, hogyan sikerült!

Az oktatási rendszerünk alapjaiban és teljesen megváltozott. A digitális oktatási platformjaink száma egyre csak nő. De 10–15 éven belül a rendszerünk felveszi velük a versenyt. Úgy gondolom, hogy az Európai Digitális Egyetemek Szövetsége komoly vetélytársa lehet minden online oktatási platformnak, egy sokkal akadémikusabb és magabiztosabb megközelítést tudunk biztosítani, mivel rendkívül kiterjedt háttértudással rendelkezünk, és tudjuk is, hogy ezt a tudásunkat hogyan oszthatjuk meg. Ez az egyetemi szövetség egyfajta akadémiai korai fázisú vállalkozás. Az egyetemek nagy cégeként rendelkeznek korai fázisú vállalkozásokkal, ahol olyan dolgokkal kísérletezhetnek, amikre az egyetem egészének, mint olyannak nincs lehetősége. Olyan dolgokba is belekóstolhatunk, amikbe a nagy egyetemek nem. Aztán az egyetemek megtekinthetik mi az, ami működik, és lassanként integrálhatják saját

rendszerükbe is. Ez a mi felelősségünk. Teljesen más-hogy kell hozzáállnunk a dolgokhoz, és kísérleteznünk kell. Talán elbukunk, talán sikerrel járunk és talán sokkal gyorsabban érzük el ezeket a sikereket mint, az egyetemek lomha óriásai. Ez áll az egész háta mögött.

A Potsdami Egyetem magas helyezést ért el különböző ranglistákon, többek között a Times Higher Education ranglistán is. Megosztaná velünk a gondolatait ezzel kapcsolatban? Mit tudnánk mi máshogy vagy jobban csinálni?

A Potsdami Egyetem fiatal intézmény, csupán 27 évvel ezelőtt alapult. Igen, a THE fiatal egyetemi ranglistája által felsorolt legjobb 20 egyetem közé tartozunk. Nehéz lenne tanácsot adni, de azt elmondhatom, hogy mi mit csinálunk. Rájöttünk, hogy ami legtöbbet nyom a latba, az a publikációk száma és minősége, szóval elkezdtük törni a fejünket, hogy hogyan tudnánk a kutatóinkat rávenni, hogy minél több jó hírű nemzetközi angol lapban publikáljanak. Hosszú folyamat volt, itt-ott megjelentettünk munkákat arra törekedve, hogy minél több angol nyelvű lapot is érintsünk. Azt kell, hogy mondjam, a szövetségbe való csatlakozással mind a hat partnerünk eredményei drasztikusan megugranának. A kutatási támogatások mennyiségétől is nagyban függ a helyzet. Az, hogy ezekhez a támogatásokhoz miként tudnak hozzájutni az egyetemek országonként változik. Amerikában például az egyetemek nagyban függenek külső támogatóktól. Ha azt a támogatást, amihez egy átlagos amerikai egyetem hozzájut, megkapnák a magyar egyetemek is, a magyarországi helyzet is jelentősen javulna. Ez egy összetett probléma.

Több német egyetem is rájött arra, hogy a THE ranglistákhoz mérten kell optimalizálnia a belső oktatási rendszerét. Ismerni kell, hogyan számolnak, és mi alapján állítják ki a listákat. Egy speciális munkatársat azzal bízunk meg például, hogy fél év alatt alakítsa át az alkalmazottak, beosztottak rendszerét, mivel a THE más szempontokból vizsgálja azt, mint általában Németország. Az, hogy milyen ütemben és hogyan léptetted elő az alkalmazottaidat, nagyban meghatározza a pozíciójuk validitását. Szóval a német állam öt évvel ezelőtt megbízott két egyetemet, hogy a felsőoktatás rendszerét egyeztessék össze a THE által megszabottal. Amint ezt elvégezték, a két egyetem 20–30 helyezést ugrott a listán. Ezeket a pontokat kellene megfontolni a magyar oktatási rendszer kapcsán is. Ami még közrejátszhat a jó eredményeink elérésében, az a jó kapcsolat, amit partnerintézményeinkkel ápolunk, rendkívül sok (17+) közös professzorunk van ezekkel a kutató társulatokkal.

MODERN MŰHELYCSARNOKOKKAL BŐVÜLT A PÉCSI EGYETEM

Ünnepélyes keretek között adta át a Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Kar építész és gépész műhelycsarnokait október 7-én Palkovics László innovációs és technológiai miniszter, Páva Zsolt, Pécs polgármestere, Miseta Attila, a PTE rektora, Jenei Zoltán, az intézmény kancellárja és Medvegy Gabriella, a kar dékánja.

Balogh Robert | 📷 Csontos Szabolcs

Miseta Attila, a PTE rektora az épületavatón elmondta, 2015-ben egy álom valósult meg Pécsen a Modern Városok Program (MVP) elindulásával: *Akkor dőlt el, hogy a PTE komoly infrastrukturális fejlesztéseket valósíthat meg, a Műszaki és Informatikai Karon most jött el ennek az ideje. A technológiai fejlődés napjainkban rendkívül gyors, nekünk pedig lépést kell tartanunk vele. Erre jó példa a ma átadott két csarnok.* – mondta a rektor. Palkovics László, az Innovációs és Technológiai Minisztérium vezetője lendületes beszédében elmondta, hogy Pécs adottságai jók, a munkaerő mellett az egyetem miatt a tudás is rendelkezésre áll, már csak a

műszaki fejlettséget kell hozzátenni ehhez, és minden adott, hogy külföldi szereplők bevonásával elinduljon a gazdaságfejlesztés – utalt a miniszter egy éppen most induló autóiipari beszállítói beruházásra a város közelében.

Páva Zsolt Pécs leköszönő polgármestere szerint az MVP Pécs számára extra segítséget jelentett, de nem csupán anyagilag. *Ha az egyetemen keresztül a gazdaságot sikerül összekötni a tudással, akkor a piacra kikerülő munkaerő nagyon sokat jelent a város jövője szempontjából. A hagyományos fakultások mellett Pécsen a műszaki képzés hátrányban volt. Ez most megváltozott.*

A Műszaki és Informatikai Kar

oktatási területe két, összességében 1477 négyzetméteres acélszerkezetű csarnokkal bővült a Boszorkány úton a Modern Városok Program keretéből. Az utóbbi években a karon jelentősen megugrott a nemzetközi hallgatói létszám. A tendenciához, a műszaki tudományokkal szembeni elvárásokhoz és a nemzetközi trendekhez igazodva épültek az építész (É81) és gépész (G56) műhelyek.

A korszerűen működtethető, a nemzetközi szintű mérnökök-oktatáshoz nélkülözhetetlen beruházás egyrészt objektumorientált, ipari gyártást is modellező mérnök mikrocampus, másrészt a kísérletező, nagy fesztávú teret igénylő, kifejezetten a közösségi oktatást kívánó szakok, szakcsoportok működhetnek benne.

Az épület egyben építészeti kísérlet is: ún. ismételhető primer szerkezettel, szerelt acél szelvényekből készült, fekete páncélzattal, az oktatást támogató nagy transzparens felületekkel, átlátható, nem szeparálódó, multifunkcionális terekkel. A belső arculat kortárs industrial design, tiszta színekkel, ipari anyagokkal és látszó gépészeti rendszerrel.

Az új épületek külső környezete ugyanúgy fontos, mint a beltartalom – emelte ki Medvegy Gabriella, a kar dékánja –, a korszerű oktatáshoz az igényes és közösségi elvárásokat is kiszolgáló külterek tartoznak. Az egyébként léptékében rendkívülinek számító zöldfelületekkel a hallgatók még intenzívebben találkoznak. Medvegy Gabriella elárulta, hogyan kapta a két épület a nevét: a G56 a gépészeké, az É81 pedig az építészeké, előbbi 56 méter, az utóbbi pedig 81 méter hosszú.

A dékán azt is kiemelte, hogy a PTE Modern Városok Programban tett kari vállalás, azaz az 500 fős külföldi hallgatói létszám elérése teljesült, ebben a félévben a 2515 hallgatóból 419 fő nemzetközi hallgató és ezen túl még 140 angol nyelvű diplomát is kiad a Műszaki és Informatikai Kar.

A beruházás 1,019 Mrd Ft összegből valósult meg.

ELŐZMÉNY

Magyarország kormánya a Modern Városok Program részeként, közel 25 Mrd forint összeggel támogatta a Pécsi Tudományegyetemet, melynek deklarált célja az intézmény versenyképességének erősítése, a külföldi hallgatói létszám növelése és az ehhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosítása.

Az egyetemfejlesztés nem csupán szűk oktatási program, hanem Pécs és a dél-dunántúli régió kiemelt jelentőségű projektje, hiszen szándék szerint jelentős hatást gyakorol a város és a régió társadalmi életére, gazdaságára.

Medvegy Gabriella, a PTE MIK dékánja kiemelte: *2016-tól dolgoztunk a Modern Városok Program megvalósításán. Az egyetem – felismerve a belső erőforrásokban rejlő kapacitásokat – felkérte a kart, hogy vegyen részt a projekt előkészítésében és a megvalósításban.*

Azon dolgoztunk, hogy olyan házat építsünk, ami:

- flexibilis módon tudja követni a költségvetést (azaz kompromisszum nélkül bármikor változhat az alapterülete);
- szerelt technológiával készül (ami jelentősen csökkenti az építési időt);
- szakít a klasszikus, cellás módú ismert térkiosztással (azaz flexibilisen használható, a szerkezet-től független funkcionális egységek tagolják);
- a tájolás támogatja a funkciót, de úgy állítottuk be a fesztávot (10 m), hogy ne jelentsen kompromisszumot, ha csak egyik oldalon telepítünk nyílásokat – így a gépészek műhelyépülete északra néz (nincs vetett árnyék, csak szórt fény), míg az építészeké délre, a zöldre;
- közvetíti azt az arculatot, amit képviselünk (kortárs, industrial design eszközöket használ);
- élő kapcsolatban van a zöld környezettel (azaz nyitható felületei révén folytatódnak a belső terek a kültér felé);
- és kellőképpen bátor (így ezek a horizontális fekete csarnokok születtek.)

A PTE „Ifjú Reménységei”

Az Országos Tudományos Diákköri Konferencián első helyezést elért hallgatókat és felkészítő tanáraikat, valamint a Pro Scientia díjat kiérdemelt hallgatókat és a Mestertanár aranyérmet elnyert oktatókat köszöntötték szeptember 30-án a Tudásközpontban.

Balogh Robert | 📷 Csontos Szabolcs

Az idei évtől kezdődően a pécsi intézmény nagyobb hangsúlyt fektet arra, hogy elismeréssel, kiemelt figyelemmel kezelje azokat a tevékenységeket, mely-lyel hallgatóik hozzájárulnak a PTE imázsépítéséhez, hírnevének öregbítéséhez, és azon oktatóik munkáját, akik nagy hangsúlyt fektetnek az arra fogékony hallgatók támogatására, a bennünk rejlő tudás és tehet-ség kibontakoztatására.

A Kutatás- és Innovációfejlesztési Főosztály szer-vezésében jött létre az ünnepélyes összejövetel, mely-re a 2019-es OTDK-n első helyezést elért 33 hallgató és az őket felkészítő 46 témavezető kapott meghívást. A

rendezvényen vehette át a PTE jubileumi emlékérmét a hat mestertanár és a nyolc Pro Scientia aranyérmes egyetemista.

A résztvevőket Gábor Róbert általános, tudomá-nyos és innovációs rektorhelyettes köszöntötte, majd Miseta Attila rektor derűs visszaemlékezését hallhat-ták arról az időszakról, amikor az Általános Orvostu-dományi Karon mint TDK-vezető tevékenykedett.

A rendezvényen felszólalt még Korsós-né Delacasse Krisztina adjunktus, a Pro Scientia Aranyérmesek Társasága Egyesület titkára és Horváth Györgyi do-cens, a PTE Tehetségtanácsának elnöke is.

A FÚRÓ ESETE A BÖLCSESSÉGFOGGAL

A PTE egyik „Ifjú Reménysége” Dr. Ole Klein, az orvoskar egyik tehetsége. A fogorvostan-hallgató a német képzésben vesz részt, kutatási területét pedig a csontfúráshoz használt eszközök jelentik. Riasztóan hangzik? Nos, a fiatal javaslatai nyomán lehetséges, hogy kevésbé lesz roncsoló és fájdalmas egy-egy sebészeti beavatkozás. Idén tavasszal az Országos Tudományos Diákköri Konferencia Debrecenben rendezett orvostudományi szekciójában I. helyet ért el munkájával.

Tóth Mariann | Csontos Szabolcs

Miért pont ezt a kutatási témát választottad?

Az első tudományos lépéseimet a sporttáplálkozás és a molekuláris medicina területein tettem meg. Egy idő után viszont rájöttem, hogy több értelme lenne, ha a szájsebészet kutatásával foglalkoznék, mivel a fogorvosi tanulmányaim alatt rendkívül megkedveltem a témát. Dr. Szalma József személyében egy rendkívül lelkes és jószívű konzulensre leltem, ő ajánlotta nekem ezt a témát, és természetesen éreztem, hogy ezzel is induljak az OTDK-n.

Miért releváns ez a téma?

A legtöbb sebészeti területen az invazív eszközök használata szigorú szabályrendszert követ. Pl.: csontfúráshoz esetén majdnem minden fúróhoz meg van szabva, milyen sebességgel szabad fúrni, illetve milyen mértékű nyomást szabad kifejteni a fúrt területre, hogy a lehető legkisebb sérülést okozzuk. Az általunk használt fúróhoz viszont szinte semmilyen protokoll nem tartozik, a hozzá rendelt használati utasítások pedig nem bizonyítékokon alapulnak – és ez az egyik leggyakrabban használt fúróféle, nemcsak a szájsebészetben, de az endoszkópos orrmelléküreg-sebészetben, a maxillofaciális műtétek során és a neurosebészetben is gyakran alkalmazott eszköz. Gyakran előfordul, hogy a fúrók tompák és klinikai tapasztalatból tudtuk, hogy ilyenkor a sebészek gyakran nagyobb nyomást fejtenek ki a fúrt területre, viszont még nem tudtuk pontosan,

ez milyen mértékben rongálja a fúrt terület körüli szöveteket.

A jövőben hogyan válhat a kutatásod a páciensek javára?

A páciensek remélhetőleg kisebb eséllyel szenvednek majd a műtétet követő lehetséges komplikációktól, mint amilyen például az alveolitis sicca dolorosa (fájdalmas, száraz fogmedergyulladás – a szerk.), ami a bölcsességfog eltávolítása után az esetek 25 - 30%-ban felmerülhet mint komplikáció. Csak Európában megközelítőleg tízmillió ilyen esetről számolnak be évente, ami az orvosi ellátás számára 3.000.000.000 € plusz terhet jelent. Amennyiben a nagyobb klinikák követik az ajánlott paramétereket, és számon tartják, milyen rendszerességgel használják és sterilizálják a fúrókat, csökkenthetjük a fent említett probléma előfordulásának gyakoriságát.

Korábbi egyetemi tanulmányaid alatt is részt vettél kutatásokban?

Nem, harmadévesként támadt fel bennem a kutatás iránti vágy. Először bele kellett rázódnom az egyetemi rutinba, és csak ez után tudtam számolni azzal, hogy a tanulás mellett mennyi időt tudok a kutatásra fordítani. A tanulmányi eredményeim valamint a munka és a magánéletem közti egyensúly érdekében a kutatásnak várnia kellett. De a TDK-kutatás egy fantasztikus dolog, amit szívből ajánlok mindenkinek, aki rá tud fordítani egy kis extra időt.

Mi gyújtotta meg benned a kutatás lángját?

Számomra rendkívül érdekes volt látni, hogy hogyan állítják elő azokat az adatokat, amiket nap mint nap tanultunk az orvosi egyetemen. Látni, hogy a tankönyveinkben szereplő számok nem az égből pottyannak elénk, sőt azt, hogy gyakran a pontosságukat tekintve hagynak maguk után kívánnivalót – ez egyszerűen elképesztő. A kutatás során az ember elsajátít egyfajta forráskritikát, megtanulja, hogyan különböztesse meg az értékes adatokat azoktól, amikhez jobb egy egészséges szkepticizmussal viszonyulni.

Hogyan lendítette ez előre a karriered?

Hogy őszinte legyek, ezt még magam sem tudom pontosan. Hogy milyen hatásai lesznek mindezeknek a karrieremre azt nehéz lenne megmondani, de rengeteg pozitív megerősítést kaptam egykori tanáraitól, és a kutatásom önéletrajzomban való említése több érdekes beszélgetéshez is vezetett azokon az állásinterjúkon, amelyeken mostanában voltam. A TDK-dolgozatomat felhasználhattam a szakdolgozatomként is, amit az eredményemre való tekintettel, megvédenem sem kellett. Különben pedig rendkívül jól éreztem magam a magyar barátaim és kutatótársaim között az OTDK és a TDK konferenciákon.

Más iskolán kívüli elfoglaltságod is volt amíg a Pécsi Tudományegyetemen tanultál?

Igen, része voltam a kari kosárcsapatnak és ott voltam minden Medikus Kupán. Továbbá reggelente rendszeresen vettünk részt a barátaimmal fitnesztréningeken. Jelen voltam a legtöbb nagy pécsi eseményen is (Nemzetközi Est, Pécsi Karnevál, helyi sportesemények, stb.), több bulira is benéztem, összebarátkoztam rengeteg magyarral és a világ legkülönbözőbb pontjairól érkezőkkel, valamint megismerkedtem a magyar kultúrával is (disznóvágás, mohácsi busójárás, bortúrák), végül, de nem utolsósorban, többször voltam senior a karunk gólyatáborában is.

Miért pont Pécsset választottad?

Amikor Pécsre jöttem, az motivált, hogy végre azt tanulhatom, amit mindig is szerettem volna. A német felvételi rendszer és a középiskolai eredményeim miatt nem sikerült bekerülnöm otthoni orvosi egyetemre. A fogtechnikusi képzésem befejeztével a határon túlra vettem a tekintetemet, és ott csodás lehetőségekre találtam. A budapesti és a pécsi egyetemekre is egyaránt felvételt nyertem, és Pécsset választottam, mivel itt a magas színvonalú oktatás erős és egyedi diákközösséggel társult – legalábbis így hallottam.

Honnan valósi vagy?

Nordenből származom, mely egy kedves kisváros Észak-Németországban, a Holland határtól nem messze. De a diákéveim olyan jók voltak itt Pécsen, hogy hamar új otthonomként tekintettem a városra. Azt kell, hogy mondjam: önmagad viszed magaddal mindenhová, és ha jó barátokkal veszed magad körül, akkor otthon bárhol lehet.

Az interjú eredeti, angol nyelven készült verziója a <http://international.pte.hu> weboldalon olvasható.

NE FÉLJÜNK SEGÍTENI!

Ah-ha-ha-ha Stayin' Alive

20 percenként meghal valaki hirtelen szívmegállásban azért, mert nem kap időben segítséget. Ráadásul sokan nemhogy azt nem tudják, hogyan kellene szakszerű elsősegélyt nyújtani, de oda sem mernek nézni, bátortalanok annak ellenére, hogy emberéletről van szó. Azért, hogy ez a szomorú tendencia megváltozzon, aktív szemléletváltásra van szükség. A PTE Egészségtudományi Kara emiatt szentelte a 14. Pécsi Sürgősségi Napok rendezvénysorozatát az elsősegélynyújtás társadalmiasításának hazai és nemzetközi kihívásainak.

Harka Éva | Csontos Szabolcs

Mi lehetne erre inspirálóbb annál, mint hogy 450 kisgyermek végez újraélesztést? A Nyomás a térre – Hősködj velünk! kampány keretében ugyanis ez nyitotta a Pécsi Sürgősségi Napok programjait. Szeptember 13-án reggel a gyerekek összegyűltek, majd a Balásy Szabolcs által vezényelt kórus rázendített a Stayin' alive című számra, melynek ütemére a kicsik mellkaskompressziót végeztek. Az eseményt – és a gyerekek mozdulatait – Dr. Bánfai Bálint moderálta. A módszer, amit a külön erre az alkalomra előkészített felszerelésen a gyerekek bemutatnak, egyszerű: nem kell semmiféle gép hozzá, sem az, hogy az eszméletlen ember szájába fújjunk, csak a két kezünk. Az iskolások és óvodások ügyesen és ütemesen mozgatták a kezüket a felszerelésükön látható figura szegycsontjánál – a szakemberek szerint olyan ez, mint az úszás vagy a biciklizés, vagyis elég egyszer megtanulni, és kis gyakorlással a tudás újra alkalmazható. Ezek a gyerekek már biztosan nem fognak félni segíteni, lelkesedésük pedig a felnőttekre is átragad.

Napjainkban a hirtelen keringésleállás az egyik leggyakoribb halálok a fejlett

országokban; a daganatos valamint az egyéb szív- és érrendszeri megbetegedések mögött a 3. helyen áll.

Magyarországon a Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a különböző szív- és érrendszeri megbetegedések következtében az 1990-es évektől kezdődően évente körülbelül 45.000–50.000 ember veszítette életét.

A feltüntetett adatok jelzik, hogy sürgős lépések szükségesek a helyzet javítása érdekében. A laikusok által megkezdett újraélesztés képes növelni a betegek túlélési esélyeit.

A megkezdett újraélesztések aránya világszerte változatos képet mutat, de a legtöbb esetben – a nagyon alacsonynak számító – 20% alatt marad. A magyar lakosságnak mindössze csak 1–2 %-a képes arra, hogy újraélesszen valakit.

Nemzetközi szinten 2015. óta működik az ún. „Kids Save Lives” nevű projekt, amit az Európai Újraélesztési Társaság (European Resuscitation Council, ERC) és más szervezetek is támogatnak. A Kids Save Life programhoz elsőként a Pécsi Tudományegyetem csatlakozott Magyarországról.

A figyelemfelkeltő esemény után a Palatinus Bartók termében folytatódott a Pécsi Sürgősségi Napok programja. A témakörrel foglalkozó szekciókban magyar és angol nyelvű előadá-

sok is hallhatók voltak, számos hazai és nemzetközi szakember részvételével. Az egybegyűlteket Dr. Csányi Endre Péter, az EMMI egészségügy szakmai irányításáért felelős helyettes államtitkára, Miseta Attila, a PTE rektora, Betlehem József, a PTE stratégiai és kapcsolati rektorhelyettese, a PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet vezetője, Bocz Imre, az ETK dékánhelyettese köszöntötték. Abban mind egyetértettek, hogy az orvos- és egészségügyi oktatással foglalkozó szervezetek felelőssége óriási, és fontos a végzett szakemberek számára egy megbízható, kiszámítható életmodellt biztosítani.

Meghívást kapott és előadást is tartott Dr. Bernd W. Böttiger professzor, a Kids Save Lives első megálmodója. Néhány szívszorító eset történetével vezette be mondandóját, majd leszögezte: közlekedési balesetekben is kevesebben halnak meg, mint hirtelen szívleállásban. Ennek ellenére míg a biztonságos autók

tervezésére dollármilliárdokat költenek, a pusztán a két kézre és a megfelelő technikára alapozó újraélesztési eljárás oktatására ehhez képest kevesebbet. A gyerekek pedig tudnak és mernek életet menteni. Dánia az egyik legjobb példa erre, ahol kampányokat futtattak, és általános iskolákban vezették be az újraélesztés oktatását. Egy teljes generáció számára lesz így természetes az elsősegélynyújtás. Böttiger professzor méltatta a pécsi munkát, elismerően szólt az ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet kollégái által elindított „Kids Save Lives in Hungary” kezdeményezésről. A munkacsoport az utóbbi években több ezer óvodás és iskolás gyermek részvételével tartott újraélesztéssel kapcsolatos programokat, melyek az elvégzett felmérések alapján hatékonyak is bizonyultak. Magyarországon az elsősegélynyújtás 2002 óta a Nemzeti Alaptanterv része, de az iskolák 40–50%-ban nem valósul meg, és/vagy nem egészül ki a gyakorlati képzéssel.

STIPENDIUM HUNGARICUM

GÁLA 2019

Fatima Malik | Csontos Szabolcs

Az új akadémiai év Stipendium Hungaricum ösztöndíjasait meleg fogadtatásban részesítette a Pécsi Tudományegyetem. A Stipendium Gálával gratulált egyetemünk a díjazottak tudományos eredményeihez és mutatta meg nekik a magyar vendégszeretetet. Az eseményt szeptember 27-én a PTE KPVK aulájában rendezték meg.

A Kapcsolati és Nemzetköziesítési Igazgatóság által negyedik alkalommal megrendezett Stipendium Hungaricum Gála idén is emlékezetes volt. A világ legkülönbözőbb részeiről érkező több száz diák jelent meg az eseményen, többen saját kultúrájukra jellemző ünnepi öltözékben. A férfiak öltönyben, a hölgyek pedig elegánsabbnál elegánsabb ruhákba bújva érkeztek az estre, ahol bókók hullámaival árasztották el őket. Én is tradicionális pakisztáni viseletbe (shalwan kameez) bújva vettem részt a gálán, így módon mutatva be a többieknek a hazám kultúráját.

Minden résztvevő egy tombolajegyben és egy italjegyben részesült. A diákok jókedvűen társalogtak és ismerkedtek egymással. Elsőként egyetemünk rektora, Dr. Miseta Attila, valamint a Kapcsolati és Nemzetköziesítési Igazgatóság vezetője, Dr. Tarrósy István köszöntötte a résztvevőket. Majd a PTE pomponlányainak meglepetésfellépése indította el az estét. Továbbá Karen Mirelly, Vale Estrada és Clinton Nateras Tello, a Stipendium Hungaricum mexikói szenior diákjai is köszöntötték az újonnan érkezőket. Mindezek remekül megalapozták az este hangulatát.

A hivatalos köszöntőket követő ízletes vacsorán gluténmentes és vegetáriánus választékról is gondoskodtak, így mindenki élvezhette a magyar konyha finomságait. De mielőtt a diákok az ebédlőbe vonulhattak volna, sor került a tradicionális Stipendium-csoportképre. Az ehhez hasonló, életre szóló élményeket mindig célszerű fotóba foglalni, hogy később a nosztalgia mámorától megrészesedve visszatekinthessünk rájuk. A vacsorát követően az este érdekesebbnél érdekesebb eseményekkel folytatódott. Az 1998 óta zenélő Eszterlánc Ensemble csalogatta a táncparketre a gála résztvevőit magyar népzenei fellépésükkel. A táncoló

és tapsoló diákok mulató hada még együtt is énekelt a zenekarral. A változatos és változékony nyelvtannal rendelkező magyar nyelvet komoly kihívás volt megzabolázni, de a teremben tomboló örületes energia által átjárt diákok sikeresen tudtak rezonálni a magyar népzenevel. Néhány barátom belekezdett Pakisztán egyik tradicionális táncába (bhangra), és sokan csatlakoztak is hozzájuk a parketten.

A zenéről híres Pécsen gyakran nevezik Magyar Seattle-nek vagy Magyarországot Liverpooljának. Hatalmas tapssal köszöntötték a színpadon a pár éve alapult D.O.G. (Delusions of Grandeur) zenekart, akik a zenei zsánerek egész garmadájjával fűszerezték az estét.

Mindezek után sor került a tombolára. Személy szerint az este ezen részét találtam a legérdekesebbnek. Felhívták a színpadra Novák Sárát és Bánáti Áront, a Stipendium Hungaricum koordinátorait, hogy sorsolják ki az értékes nyereményeket. Összesen 24 nyereményt osztottak ki, amik közt voltak kávéjegyek, fitnesz- és wellnessbelépők, valamint borválogatások, sőt még a Magyar Nyelv és Kultúra Nyári Egyetemére is lehetett belépőt szerezni. Az egész szoba a tombolára tombolva várva figyelte a színpadot. A számokat kihúzták, és felhívták az izgatottságtól majd felrobbanó nyerteseket a színpadra, tapsvihar közepette.

Az estét még több zene zárta, de ezúttal a KNI igazgatója (a.k.a.: DJ Direktor) szolgáltatta lemezlovasként a ritmust. *A buli csak most indul be igazán* – nyilatkozta majd a diáksereg világát megrengető és lábukat megremegtető ritmusáradatot zúdított a táncparketre. Eközben a képernyőkön Dr. Dobovitzki Attila jóvoltából megtekinthettük a DJ zenéjének grafikus leképeződését. A gála befejeztével rengeteg új ismerőssel és tőmérdek új emlékekkel gazdagabban mentem haza. Emlékezetes este volt.

OSZAKÁBÓL PÉCSRE!

Egy évet tölthet el külföldön japán mint idegen nyelv tanításával Yuka Chimata, és éppen Pécsre érkezett. A kedves fiatal tanár a Kansai Gaidai Egyetemen szerezte a diplomáját. Nem ő az első japán tanár, aki a PTE és az alma matere közötti jó kapcsolatnak köszönhetően intézményünk idegen nyelvi portfólióját színesíti, de tavaly sajnos nem érkezett senki. Így különösen nagy öröm, hogy az Idegen Nyelvi Központ újra meghirdethette a kezdő és haladó szintű japán nyelv kurzusokat, melyek közül a kezdő be is telt. Ezzel is aláhúзва az igényt az Európában talán kuriózumnak számító nyelv oktatása iránt. De az órákon nemcsak nyelvet sajátíthatják el az érdeklődők, hanem a felkelő nap országának kultúrájával is megismerkedhetnek.

Tóth Mariann | Csontos Szabolcs

Mikor érkezettél Pécsre?

A tanév kezdetén, szeptember 2-án. Megérkezésem óta tanulok magyarul is.

Nehéz?

Igen, természetesen. Tizennégy magánhangzó van a magyarban, nekünk ezt egy kicsit nehéz megtanulni. De úgy gondolom, hogy szükségem van rá, hiszen nem mindenhol beszélnek angolul. Pár éve tanultam spanyolul is, de sajnos már majdnem mindent elfelejtettem, mert nem használtam. A spanyol nyelv egyébként nem annyira nehéz a japánoknak, mint mondjuk a magyar. De itt magyarul tanulni nagyon hasznos, hiszen valóban szükségem van rá, és a mindennapi életben tényleg ki is próbálhatom, amit tanultam.

Mindig is tudtad, hogy japánt szeretnél tanítani?

Kezdetben csak angol szakos voltam, de még első évfolyamon az USA-ba kerültem, és egy általános iskolában tanítottam japánt, a gyerekek már előtte is tanulták a nyelvet. Előtte nem érdekelt különösebben a tanítás, de amikor hallottam a gyerekeket japánul beszélni, rájöttem, hogy a tanítás nagyon jó dolog, és örömem lelem benne. Így amikor visszamentem

<http://inyk.pte.hu>

Japánba az egyetemre, úgy döntöttem, hogy felveszem a japán mint idegen nyelv tanár szakot. Mivel arra csak az angol tanár szakkal együtt lehet csak jelentkezni, ezért azt is felvettem. Így végül három szakot végeztem el.

Pécssett sajnos ezen kívül nincs is túl sok lehetőség japánul tanulni, így nagyon örülünk, hogy itt vagy!

Köszönöm, én is örülök, hogy itt lehetek. Bár az egyetemem határozta meg, hogy ki hol végzi a tanítási gyakorlatát, örülök, hogy Európába kerültem, mert úgy gondolom, hogy így többet tanulhatok én magam is, mint például egy angol nyelvű országban. Mert az órán én is tanulok a hallgatóktól, nagyon sok érdekes kérdésük, ötletük van. Úgy gondolom, hogy még sokat kell tanulnom.

Időnként előkerül az elmélet, miszerint a magyar és a japán rokon nyelvek. Erről mit gondolsz?

Hasonló sorrendben használjuk a nevünket, tehát először jön a családnév Japánban is. Valamint a mosó-medve japánul tükörfordításként szintén mosó-medve. Tehát úgy gondolom, hogy talán lehet benne valami.

Tehetségminta – Érzelmi intelligencia fejlesztés a PTE-n

A Pécsi Tudományegyetem, Doktori és Tehetséggondozási Iroda 2019 áprilisában tréninget szervezett az ösztöndíjas hallgatók számára.

A Zselickisfaludon megrendezésre kerülő szakmai program alapja az érzelmi intelligencia fejlesztése volt, ami egyaránt hasznos és új ismereteket jelentett. Kiemelten, hogy mindez a szakterületen kevésbé járatos résztvevők számára is befogadható módon történt. A megfelelő elméleti háttérrel bemutatva, a témához kapcsolódó előadásokon túl, az élménypedagógia módszereit alkalmazó gyakorlati feladatok tették változatossá a programot. A különböző egyetemi karokról érkező hallgatók képzése művészeti elemek, közösségépítő, közösségfejlesztő, kreatív és interaktív munkaformák alkalmazásával valósult meg.

A kétnapos tréning képzési részén felül lehetőség nyílt egyéni és csoportos szabadidős programokon való részvételre is. Zselicségi Tájvédelmi Körzetben található, szállást biztosító hotel ehhez kiváló helyszínt nyújtott, a hétköznapi megszokott zajától eltérő, nyugodt természeti környezetben.

A program értékes szakmai tudás megismerését tette lehetővé az eltérő tudományterületek hallgatóinak, továbbá alkalmat biztosított a személyiség és közösségfejlesztésre is. Az esemény egyéni kapcsolattépő oldala szintén kiemelt jelentőséggel bírt. Segítségével lehetőség adódott az ösztöndíjas résztvevők közti személyes kapcsolati rendszer megalapozásáról, ami akár a későbbi könnyebb együtt dolgozás első lépése lehet. Megköszönve a remek szervezést és a részvételi lehetőséget, a rendezvény számomra kiemelt értéket képvisel.

A rendezvény a Nemzeti Tehetség Program NTP-FKT-18 pályázat támogatásával valósulhatott meg.

J. H. résztvevő

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

Egyetemközpontú vállalkozói ökoszisztéma építése

Egy brazil konferenciára készül Braziliában Dr. Bedő Zsolt, a Közgazdaságtudományi Kar innovációs igazgatója, ahol a Simonyi Üzlet- és Gazdaságfejlesztő Központot mutatja majd be.

Milyen az innováció oktatása a PTE-n?

A mi célkitűzésünk az volt, s az is maradt mindmáig, hogy az egyetemen tanuló hallgatók vállalkozói szemléletét és kompetenciáját fejlesszük. Lehetőség szerint ezt a curriculumba ágyazva tesszük, így a hallgatók a megszokott tanulmányaik keretében minél több módszerrel, impulzussal találkozhatnak, s a tanulás közben, tapasztalati úton minél több tudáselemet is megszereznek.

Kikről van szó, mit tanulnak ezek a diákok?

Nemcsak közgazdászokról beszélünk, hanem a PTE összes hallgatójáról. Az innováció legtöbbször nem az üzleti területekről származik, hanem a műszaki, orvosi, bölcsész és művészeti területekről. Az a célunk, hogy az ezeket a diszciplínákat oktató területekre bevigyük a vállalkozásfejlesztés oktatását. A magyar állam, az Akkreditációs Bizottságon keresztül előírja a követelményrendszert, de sajnos ebben a vállalkozói szerep kompetenciái elég halványan szerepelnek. Az egyetemi struktúra kötött, a Simonyi Üzlet- és Gazdaságfejlesztési Központ az előírt szűk terepen amennyire lehet, jól mozog.

Hogy történik mindez?

Sikerült olyan kurzusokat indítanunk, ahol nagyon modern eszközökkel fejleszthetjük a hallgatók saját kompetenciáikat, miközben valós projekteken dolgoznak, amelyekben nagyon sok külső, nem egyetemi szakértő vesz részt. Becsatornáztunk olyan szereplőket a programokba, akik esetleg finanszírozni is tudják ezeket a programokat, előfordulhat az is, hogy a hallgató nemcsak egy érdemjeggyel távozik a kurzusról, hanem 15 millió forintnyi támogatással, és természetesen kreditet is kap az óra elvégzésért.

Balogh Robert

A FELTÖREKVŐ SkillVersum

500-an használják rendszeresen a SkillVersumot, a PTE-ről indult feltörekvő pécsi startup vállalkozást, amely oktatással, tudásmegosztással foglalkozik. Szűts Bálinttal, az ötletgazdával beszélgettünk, aki tanít a pécsi egyetemen, egy pesti cég számára fejleszt programokat, szabadidejében saját vállalkozását, a SkillVersumot fejleszti, ahogy ő mondta: buli helyett.

Balogh Robert | Csontos Szabolcs

Mi az a SkillVersum?

Egy közösségen alapuló karrier- és tudásfejlesztő oldal. Egy interaktív e-learning oldalt szerettünk volna létrehozni, ahol mindenki megoszthatja a tudást és a lehető leginteraktívabban támogatja a tanulást. Játékosan, élvezetesen adjuk át tudást.

Miből, honnan származott az ötlet?

Egyetemisták voltunk, és szükség volt egy olyan rendszerre, ahol meg tudjuk osztani a tudásunkat. Az egyetemeknek általában nincs olyan rendszere, ahol a diákok egymást tudják korrepetálni, segíteni. Általában az ilyen oldalakon egyirányú a kommunikáció, a tanárok feltöltenek egy ppt-t, és kész. Nálunk kérdezni is lehet, mentorálunk, ha igény van rá.

Gondolom kezdetben jegyzetek voltak az oldalakon és közösen oldottatok meg tételeket. Vagy tévedek?

Igen, így indult, de ez mára továbbfejlődött. A Java programnyelvből olyan tudásanyagunk van a SkillVersumon, hogy abszolút kezdő szinttől el

lehet jutni a pályakezdő szintig programozásból. Ez nagy hiányunk volt. Egy-egy naprakész dolgot megtanulhattunk az egyetemen, de teljesen piacképes tudást nem mindig tudtunk megszerezni, ezt akartuk segíteni. Talán ezért oktatunk is már a PTE-n.

Milyen szakon indultál?

A TTK programtervező informatikus szakán kezdtünk. Augusztus 10-én volt két éve, hogy elindultunk, 100–200 felhasználónk volt kezdetben, ma 2500–3000 között mozog, és nemcsak pécsiek, hanem akár romániai magyarok is regisztrálnak nálunk.

Kiknek való ez az oldal? Programozóknak? Másoknak?

Most zömmel programozóknak való tudásanyag van fenn az oldalon. De bárki megoszthat rajta tananyagot, már a biológushallgatók is felfedezték maguknak a Skillversumot. Már kétszáz fölötti tudásanyagot lehet letölteni tőlünk, a 60%-a programozás, a többi főleg marketing.

És ebben hol van a pénz? Mert ugye üzletről van szó.

Mi nem azt szeretnénk, hogy a hallgatók fizessenek nekünk, hanem a cégek tehetnek fel állás- és képzési hirdetéseket. Mi konkrétan meg tudjuk mondani, hogy milyen tudásuk van a felhasználóinknak, így könnyebb konkrét állást ajánlani. Pécsi cégeknek is szeretnénk segíteni – még Pécsről származik a legtöbb felhasználónk, – kiképzünk nekik hallgatókat, akiket nekik szeretnénk kiajánlani. Ezeken az üzleti tereken már megtörténtek az első sikereink. De sok cég azt mondja, hogy ők saját SkillVersumot szeretnének. Lehetséges, hogy ilyen szolgáltatásokat is fogunk nyújtani, hogyha mondjuk egy egyetem, vagy egy cég szeretne egy saját SkillVersumot, akkor bizonyos éves díjért cserébe licenct kap. Ezáltal könnyebben fenntartható az oldalunk, míg a felhasználóknak továbbra is ingyenes marad a szolgáltatásunk.

Az első sportautót már meg lehetett venni a nyereségből?

Még nem, még mínuszban vagyunk, mindent a saját fizetésünkből finanszírozunk. Mivel szeretem ezt csinálni, azt szoktam mondani, ez olyan, mintha elmennék bulizni, tehát a bulizásra szánt pénzt a SkillVersumra költöttük. Egy-két éven belül már profitot hozhat. Mindent saját kútfőből készítettünk, így többet tanultunk belőle.

A felhasználók száma mennyire nő?

Ez nem egy vicces oldal, tanulási cézzalatt minimális reklám hatására is havi 100–200 fővel növekszik a szám.

Meddig nőhet a SkillVersum?

A digitalizáció korában még sok lehetőségünk van. Mi vagyunk a második ingyenes tudást megosztó oldal, amely ingyenesen kínál Java-tananyagokat. Mi nem Pesten, hanem itt, Pécsen szeretnénk egy 100 fős céget felépíteni. Ha ez összejön, akkor lennék igazán boldog.

Hetente mennyit dolgozol a SkillVersumon?

20–30 órát biztosan, de ha kell, szabadságot is kiveszek a pesti munkahelyemen.

BEVONÁS

Az Év vállalkozója díjával jutalmazta Baranya megyében Rajnai Attilát, a komlói Rati Kft. vezetőjét a VOSZ idén. A vállalkozás egy családi cég, amit idősebb Rajnai Attila alapított 1986-ban. Jelenleg 60 munkavállalóval működik. Éves forgalmuk mintegy 4 millió euró, mely 98 százaléka export.

Balogh Robert | Csontos Szabolcs

Milyen elvek mentén működik a cég?

Az a víziónk, hogy saját ötleteken alapuló innovatív koncepciókkal, termékekkel az európai autópár autószerelési központjainak fejlesztő partnerei legyünk. A fenntarthatóság, mobilitás és digitalizáció trendjei mentén vizsgáljuk a változásokat és fókuszálunk a piaci igényekre.

Mit tanult és merre?

A kecskeméti főiskolára jártam – műanyagipari technológiákat tanultam gépészmérnökként, utána PTE-n tanultam, a Közgazdaságtudományi karon MBA-t végeztem. Mindkét végzettségem segíti a munkám, átlátom az összefüggéseket az üzleti világban és mivel autópári beszállító cég vagyunk, a műanyag-technológiákat is ismernem kell. Kisebb közepes cég vagyunk, 1 és 1,5 milliárd Forint között mozog az éves árbevételünk. Én képviselem a második generációt a családi vállalkozásban, már 19 éve vezetem a Rati Kft-t.

Miben különlegeseek önök?

Talán a legfőbb különlegességünk a vállalati kultúra. Már a '90-es években is sokkal együttműködőbb cégeként léteztünk, mint a legtöbb magyar vállalat. Közösséget építettünk, a szervezeti struktúrát úgy alakítottuk ki, hogy a feladatokat a leghatékonyabban tudjuk elvégezni. A legfontosabb vezetői attitűdünk a bevonás. A munkatársakat bevonjuk a döntésekbe, az irányításba is, nem hierarchiát építünk, hanem lapos szervezetben dolgozunk. Fejlesztésközpontú a gondolkodásunk, fejlesztési ötleteken alapuló autós tartozékokat fejlesztünk, ezeket próbáljuk a piacon értékesíteni.

Milyen termékeket?

Autós vállfákat, kartámaszokat, vezeték nélküli töltővel ellátott kartámaszokat, autós kosarakat.

Milyen újdonságokat találtak ki? Milyen módon dolgoznak?

Akár anyagtakarékosság terén, vagy technológiában is előfordult innováció, de apróbb fejlesztésekre is volt példa cégen belül. Keresztfunkcionális teamekben fejlesztjük a termékeket. Az innovációs metodikánk az, hogy az autózással kapcsolatos problémáktól hogy jutunk el a termék-koncepcióig. 3-4 fős csoportokban csináljuk, 4-5 óra, amíg tart egy ilyen folyamat, amikor a csoportok végeznek egy feladattal, akkor mindig előadnak egy termékkoncepciót, amit az adott problémára kitaláltak. A döntést a cég core-teamje hozza meg, hogy melyiket érdemes tovább vinni, fejleszteni, akár termékké fejleszteni.

A PTE-en tanultak hasznosíthatók a piacon?

A közgazdász marketing szakján végeztem. Ez nagyban segített a piaci portfólió és az elosztási csatornák kialakításában, de a stratégiában is hasznosult, a marketing számos ágát tanultam meg, amit ezen a piacon jól lehet alkalmazni. A csapatom is megvan hozzá, akik szintén szakmabeliek.

A munkáját segíti a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara is?

Oktatásokban, kapcsolatépítésben – mi nem gyártunk, csak összeszerelünk és csomagolunk. Beszállítók keresésében volt szerepe a kamarának.

Pályakezdő egyetemisták dolgoznak Önöknél?

Gyakornokaink már voltak, frissen végzettek még nem, de lehettek volna. Jó a kapcsolatunk az egyetemmel. Termékötletekbe vontunk be egy csoportot, ők is ötleteltek, végül nem lett termék belőle, de jó volt a folyamat.

A DIVAT KOMOLY DOLOG

Harka Éva | Csontos Szabolcs

Ékköve volt az Art of Aging rendezvénysorozatnak október 4. estéje, amikor a Trezorban a **Divatosan akkor és most** című esemény zajlott. Nőcis csitcset helyett viszont komoly eszmecsere zajlott a Fonti Five Táncműhely tagjainak modern tánca és Frank Adél ruháinak divatbemutatója után. A panelbeszélgetés házigazdája a mindig elegáns Szentpétery L. József volt. A rendezvényt a PTE Transzdiszciplináris Kutatások Intézete az Egészségtudományi Karral, a Szentágothai Szakkollégiummal és a Közgazdaságtudományi Karral társulva szervezte.

Mindenki azt hiszi, hogy a divat valami felületes dolog, pedig nem. – szögezte le a beszélgetés elején Egri Petra, a PTE BTK divatkutatója. A sok csinos érdeklődő előtt nemrég vonultak fel a modellek, hol egy-egy aszimmetrikus nyakkivágáson, hol egy érdekesen csillogó anyagon, vagy vibráló színekombináción akadhatott meg a nézők szeme. Ezek hús-vér nőkre álmódott hordható ruhák. A környezet-tudatosság jegyében készültek, mert szerintem a slow fashion a kor elvárása. Értékelem, ha sokáig hordják a ruháimat, már 10 éve is ennek jegyében dolgoztam,

a célom az, hogy értékálló dolgokat hozzak létre. – mondta kollekciója darabjai kapcsán Frank Adél divattervező.

Mindenki fitt, fiatal és szép akar lenni, a divat kapcsán ez a legfőbb trend, de közben van egy ellentrend is, ami szerint az emberek egyre inkább önmaguk akarnak lenni, saját adottságaikat és korukat is felvállalva. – mondta Törőcsik Mária trendkutató, aki

szerint alapjában véve a gyorsuló élethez kapcsolódó termékek uralják a piacot. Emellett simán elérnek Anna Wintour vagy Vivienne Westwood fast fashion elleni kirohanásai. Felvetődött az is, hogy a divatipar végét jelentené, ha az emberek nem vásárolnának ruhákat. *Nem számít. Ha kevesebbet adok el, üsse kő. Be kell látni, hogy korlátoznunk kell magunkat.* – jelentette ki Frank Adél. *Nem gondoltam, hogy a nem-fogyasztásról fogunk beszélgetni* – jegyezte meg Törőcsik Mária, majd felhívta egy érdekes jelenségre

a figyelmet. A vegánság egy erősen önkorlátozó viselkedésforma, mely más, nagyobb trendeken belül is megjelenik.

Az antiaging helyett már tavaly is a proage fogalma állt a központban – mondta el Gurics Krisztina, aki az Elle szépségszakértője, majd hozzátette: idén már még megengedőbb a trend, azt sugallja ugyanis, hogy ha attól érzi jól magát valaki, hogy botoxoltat, akkor ám, tegye. Van egy minimum, amit a bőrünkért nap mint nap megtehetünk, de minden más

– az is, hány évesnek látszunk – attól függ, mi van odabent. – hangsúlyozta a szakember, majd olyan szike nélküli módszereket említett, mint amilyen a beauty sleep, vagyis amikor szépre alusszuk magunkat.

Az Art of Aging rendezvénysorozat konferenciájáról az UnivTV készített összefoglalót, amit a YouTube-on lehet elérni.

A PTE GYÖNGYSZEME

70 éves a Pécsi Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet

Harka Éva | Csontos Szabolcs

Európai léptékben is nagy génbank, innovatív és régi szőlőfajták, izgalmas, máshol nem elérhető borok – röviden így is össze lehetne foglalni a PTE Szőlészeti és Borászati Kutatóintézetének (SZBKI) legfőbb jellemzőit. De ez túl szikár lenne. A szentmiklósi hegyi telep zöldbe csavarodott ódon épületét a főútról is jól látni, de ennél sokkal fontosabbak a tőkék, melyek a hegyoldalt átölelik. A dűlőkben a tojásdadtól a pici kereken át az ujszerűig sokféle bogyó aranylik vagy kéklik – minden sor egy új felfedezés mind látványban, mind ízben. Neveik régi korokat és kalandos történeteket sejtetnek. Közben a Pázmány Péter utcai pincében, aminek hatalmas lejárata-ba hajdan lovaskocsival is be lehetett hajtani, modern krómacélból készült tartályokban és hatalmas fahordókban, de még 50 literes üvegekben is borok születnek, a vörös és a fehér minden elképzelhető árnyalatában pompázva pöfögik ki magukból az erjedés miatt keletkező széndioxidot. Olyan helyek ezek, ahol egyszerre érezhető a múlt, annak minden aspektusával, és a jelen erőteljes törekvései. Dr. Jakab Gáborral, az SZBKI vezetőjével a Pázmány Péter utcai pincészetben beszélgettem. Az apropó az, hogy az intézmény idén ünnepi fennállásának 70. évfordulóját.

Hogyan és miért jött létre a Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet Pécsen?

A filoxérával szembeni védekezés elősegítésére, összehangolására (a filoxéráról bővebben az interjú webes változatában lehet olvasni – a szerk.) és az ültetvények újratelepítésére létrejött Magyar Királyi Központi Szőlészeti Kísérleti Állomás és Ampelológiai Intézet 1896-ban Budapesten, amellyel megteremtődtek a magyar szőlőtermesztés és borászat tudományos alapjai. Az ötvenes években a nagyüzemi szőlőtermesztésre való átállás miatt új kihívásokkal álltak szemben a szakemberek, és ezek megválaszolására jött létre a Szőlészeti és Borászati

Kutatóintézetet. Mivel a szőlőtermesztést lokálisan is adaptálni kell, több kutatóállomást hoztak létre, ami mögött volt egy olyan motiváció is, hogy a nagyobb birtokokat államosítsák, és működtessék.

Pécsen egyrészt volt a püspöki birtok, ami az állam kezébe került, másrészt itt a pécsi éghajlat, ami nagyrészt elemi károktól mentes – például nincs fagyveszély, mint Kecskeméten – és ez kifejezetten alkalmasá teszi a szőlőművelésre. A szőlő többéves kultúra, ha folyton újra kell kezdeni, az nem túl szerencsés. Ezért már az alapításkor az intézmény feladata volt, hogy

próbálja megőrizni a régi fajtákat, azokat, amelyek még a Kárpát-medencében fellelhetők a filoxéra után. Az SZBKI első igazgatója, Németh Márton szőlőfajta-kutató volt, aki ezt a munkát felvállalva járta az országot, és begyűjtötte ezeket a régi fajtákat, illetve külföldről is igyekezett minél többet beszerezni. Ez lett az alapja a szőlőgénbanknak. Amikor 1972-ben nyugdíjba vonult, és Diófási Lajos átvette a kutatóintézet vezetését, 1000–1100 tételből álló gyűjteményt hagyott maga után. A következő nagyobb bővülési hullám Kozma Pál nevéhez fűző-

dik, aki mint nemesítő, a fajtaválasztékot kellett, hogy számon tartsa. Ha minden tételt – a nemesítési anyagokat is – beleszámolunk, jelenleg kb. 1800 tétel van a gyűjteményben.

Köztudott, hogy fontos a genetikai változatosság megőrzése – miért igaz ez a szőlőre?

Az evolúció során nagyon sok olyan gén alakul ki, ami valamilyen környezeti hatásra ad választ, de ha az adott környezeti hatás megszűnik valami miatt, például változott a klíma, vagyis ha nincs szelekciós nyomás,

ezek a gének el is tudnak tűnni – ezért fontos, hogy génbankokba össze tudjuk őket gyűjteni. Megoszlik a szakemberek véleménye arról, hogy mennyi szőlőfajta van a világon jelenleg. Ami nyilvánvalóan nyomon követhető és aktív, az kb. 12–15.000 körüli, de sokan 30.000 fölé teszik a fajtaszámot, ha olyanokat is figye-

lembe veszünk, amik lokálisak, vagy elveszett, elrejtett fajták, illetve keresztezési anyagok és a nemesítők munkája. Utóbbi mindig valamilyen kihívás hívja életre: például Király Ferenc, aki itt, az intézetben kezdte szőlőnemesítői pályafutását, azért keresztezte az ezerjót és a bouvier-t, mivel a nagyüzemi szőlőtermesztés megteremtette a korán érő fajtára az igényt. Az ezerjő késői fajta, zamatos borszőlő, a bouvier viszont korai. A keresztezés révén létrejött a Zenit, amelynek nagyon jó a koronaszerkezete, és ez megkönnyíti a művelését. Gyakran már augusztus elején le tudjuk szüretelni, a gyümölcse viszont éppen olyan zamatos, és olyan finom savai vannak, mint az ezerjónak, ugyanakkor nem veszélyezteti a termést a rothadás a korai szüret miatt. Védeni kell, de nem túl fogékony a peronoszpórával és a lisztharmattal szemben sem. Szerencsés keresztezés volt!

Miért fontos, hogy ezek a régi szőlőfajták megmaradjanak?

Meg kell őrizni az olyan genetikai állományokat, melyek a jövőben hasznosak lehetnek. Ilyen szemmel volt egyfajta reneszánsza is ezeknek a fajtáknak, amikor a rendszerváltás után újra előtérbe kerültek a kisbirtokok, illetve azok a fajta borászatok, amelyek a piacgaz-

dálkodáson túl a minőséget tűzték ki célul. Náluk egy idő múlva megjelent az igény arra, hogy fajtaválasztékot bővítsenek. Ezt két irányba tették: egyrészt az ismert, a világon valahol jól szereplő fajtákat hozták be, mint amilyen például a cabernet franc vagy a syrah; a másik irány viszont az volt – főleg Villányban, – hogy a

régi, itt a génbankban megtalálható fajták közül találtak olyanokat, amik kifejezetten hungarikumként, új ízvilággal vagy valamilyen érdekes megjelenéssel tudták a fajtaválasztékot bővíteni. Például Gere Attilaék kiválasztottak 15 fajtát, és tesztelték a birtokukon. Végül egy, a fekete járdovány nevű fajta maradt meg, amit a mai napig természetnek, és mint különlegességet lehet náluk kóstolni. A másik példám a csókaszőlő, ami szintén egy régi kékszőlőfajta, ami most reneszánszáért él, már több helyen termesztik, és úgy tűnik, hogy a fogyasztók szeretik. Hozzá kell tennem, hogy ezek a régi fajták nem ehhez a környezethez és nem ehhez a termesztési módhoz voltak hozzászokva, és általában elég fogékonyak is a peronoszpórára és a lisztharmatra, vagyis nem könnyű ezekkel előrelépni. Nem véletlen, hogy a több száz, a gyűjteményünkben megtalálható fajta közül csak néhány az, ami ebben a múltba visszatanéző divatban meg tudott kapaszkodni, és a bora kapható valahol.

Nagy teher lehet életben és fenntartani ezt az állományt. Azt gondolom, hogy a tulajdonosváltások ennek nem kedveznek. Hogyan alakult ilyen szempontból a kutatóintézet sorsa? Annyit tudok, hogy elég hányatott volt.

Eleinte a központi intézet egyik állomásaként működött a pécsi kutatóhely, majd az intézet központját 1977. január 1-jén Budapestről Kecskemétre helyezték át. A nyolcvanas években aztán, a Kádár-rendszer gazdasági problémái miatt kitalálták, hogy ezek az intézetek tartozzanak nagy állami vállalatokhoz – mi így kerültünk a Pannon Vinhez 1982-től. Hamar kiderült, hogy ez sem megoldás, hiszen ezeknek a cégeknek a gazdasági működés volt a fő céljuk, nem pedig az, hogy kutatásokat finanszírozzanak. A forráshiány miatt a mi intézetünk meglehetősen kevés támogatást kapott, de néhány állomást – például a tarcalit és a badacsonyt - be is zártak. Az 1989-es újabb átszervezés a kutatóhely életében kedvező változást hozott, amikor az intézmény a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetembe integrálódott. A rendszerváltás után a minisztérium úgy döntött, feltámasztja ezeket a kutatóhelyeket, de aztán ismét átrendezés jött: a kecskeméti kutatóintézettel, mint központtal önálló szőlészeti-borászati kutatóintézet-hálózatot hoztak létre a minisztérium felügyelete alatt; majd a 2000-es évek elején önállóvá váltak ezek az intézetek, és közvetlenül tartoztak a minisztériumhoz. A 2006-os gazdasági válság idején megint úgy döntött a minisztérium, hogy nem finanszírozza a kutatást, mert az a felsőoktatáshoz köthető feladat. Így került 2008. március 15-én a Pécsi Tudományegyetemhez a kutatóintézetünk. 2010-ben új kormány került hatalomra, és az volt a terv, hogy minden kutatóintézetet vissza kellene szervezni egy

ún. Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központba. Ez az elképzelés visszavetette az intézetünk fejlesztését, hiszen az egyetem nem akart olyan egységbe investálni, melyet várhatóan elvisz a minisztérium. Végül 2013-ben megalakult a minisztériumi hálózat, de mi nem csatlakoztunk, ami annak köszönhető, hogy a kancellári rendszer kiépülésével Pécsre kinevezett Jenei Zoltán kiállt amellett, hogy az intézet a PTE része, gyöngyszeme maradjon. Azóta költ az egyetem az SZBKI-ra. Az, hogy a fenntartó ilyen hosszú ideig kérdéses volt, – azt szoktam mondani, hogy talán több gazdánk volt, mint Munkács várának, – nem vált az intézet hasznára: nagymértékű investíciót igényelne az SZBKI fejlesztése, amit nagyon nehéz megugrani. Azt várjuk, hogy talán lehetőség nyílik egy nagyobb léptékű beruházásra, felújításra. Kevesen is vagyunk, jó lenne növelni a kutatók, szőlészek, borászok számát is.

Milyen tervek vannak a fejlesztések szempontjából?

Az egyik legrosszabb állapotban lévő épületünk éppen a SzentMiklósi hegyen lévő, ami gazdasági célra épült, stukatúra mennyezettel, vegyes padozattal. Mai feladataira teljesen alkalmatlan: nincsenek megfelelő állapotú öltözők és zuhanyzók a terepen dolgozó szőlőművészeinknek. Szükség lenne arra is, hogy az épület felső szintje, ahol a kutatást is kiszolgáló feldolgozás zajlik, modernizálódjon. Rossz a vízvezetékrendszer, az elektromos rendszer elavult, valamikor a hatvanas években kiépített vezetékhálózattal működik, a munkagépeket sem tudjuk megfelelően tárolni, vagyis mindig vissza kell hozni a gépeket a 3 kilométerre lévő Pázmány Péter utcába. Az ültetvények átalakítása folyamatosan zajlik, de azért vannak előregedett területeink is, amelyeket folyamatosan újítunk fel. A vízelvezető rendszer felújítása is esedékes lenne: a klímaváltozás nagy záporokat hoz, és a környezetünkben lévő lakóterületekre elvezetett esővízre sok panasz érkezik. Muszáj lenne ezt is rendezni, például egy záportározó-medence kialakításával, az csökkentené a villámárvizek kialakulásának veszélyét. A Pázmány Péter utcai telepen folyamatosan tudunk kisebb léptékekben fejleszteni, a laboratóriumunk akkreditált különböző talaj-levél- és borvizsgálatokra, de ezt a tevékenységet ebben a régi, nem erre a célra épült házban kell végeznünk, noha van egy félkész laborépületünk, aminek a befejezésére még nem találtunk forrást.

Fontos lenne, hogy a kutatók és az adminisztratív személyzet megfelelő helyet kapjon. A régi, püspöki épület volt istállóiban vannak jelenleg az irodáik kialakítva, a falak feláznak, mert nincsenek szigetelve, a tető állandó javításra szorul. Itt is hiányzik a megfelelő minőségű öltöző és zuhanyzó a munkatársak számára.

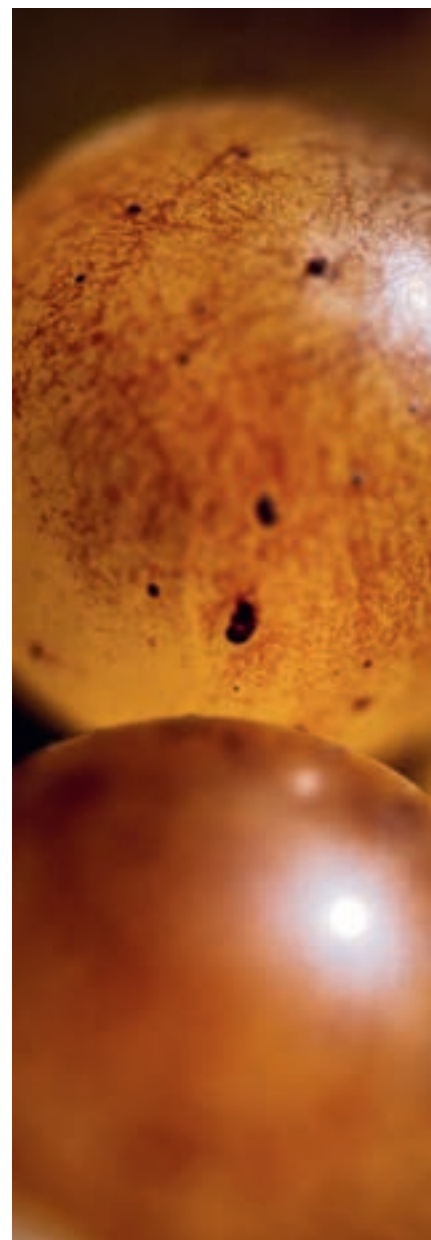
Ebben az épületben kell működtetünk a palackozónkat és a készáruraktárunkat is, ami nehézkessé teszi a higiéniai elvárások fenntartását. Ezeken túl a gépesítést is frissíteni kellene, mert már az újabb, keskeny nyomtávú traktorunk is elmúlt 28 éves.

Kutatási, nemesítési szempontból milyen irányok vannak most?

Már az alapítástól cél, hogy a Dél-Dunántúl borvidékein zajló munkát segítsük. Ehhez egyrészt a biológiai alapok megújítása a fontos, hiszen a modernebb fajtaválasztékkal lehet felkészülni a kihívásokra, például a klímaváltozásra. Ebből a szempontból két nagy területet lehet elkülöníteni. Az egyiket a meglévő fajtákból létrehozott, olyan új klónok jelentik, melyek a kihívásoknak megfelelnek. Erre példa a kadarka, ami főleg szekszárdi igényekre válasz: olyan klónokat hozott létre az intézet, melyek az őszi rothadásnak jobban ellenállnak, így esős időszakokban sem kell attól tartani, hogy szüret előtt tönkremegy a termés.

A másik terület az új fajták létrehozása, a nemesítés. Az intézet korai történetében olyan igények merültek fel, melyek az akkori eljárásokat szolgálták, ennek egyik gyümölcse a Zenit és a Zengő, Király Ferenc munkái. 2000-től Kozma Pál lett az intézet igazgatója, aki az ún. rezisztens nemesítéssel foglalkozik, vagyis olyan fajták létrehozásán dolgozik, amelyek immunisak a lisztharmatra és a peronoszpórára. E tevékenységből is sorra születnek az eredmények, de hozzá kell tennem, egy-egy ilyen nemesítés sok időt emészt fel, akár 15–25 évet is. A Zenitből például 1951-ben indult a nemesítés, és '78-ban lett fajta.

Jelenleg is vannak új rezisztens fajtáink, amiknek a története visszanyúlik Kozma Pál korábbi munkahelyéig, Kecskemétiig. Ezek a Jázmin és a Sylver, amelyek a

tramini finom savait és illatosságát hozzák úgy, hogy emellett teljesen ellenállnak a betegségeknek. Mind fehér, mind kék szőlőből sorra születnek egyéb fajták is, jelenleg 35 áll valamilyen stádiumban vizsgálat alatt. A nemesítés kapcsán ízvilágokban kell gondolkodni, vagyis olyan növény nemesítése a cél, ami a kívánt ízvilágot – mondjuk a könnyű, illatos muskotályossá-

függően akár tíznaponta permetezni kell. Dél-Tirolban például, ahol sokkal csapadékosabb az időjárás a mi-énknél, akár évente harmincszor is kell permetezniük a pinot noirt, hogy ne vigye el a lisztharmat vagy a peronoszpóra. Ez nyilván erősen környezetterhelő, ráadásul akkor, amikor ezek a kórokozók támadnak, általában esős az idő, tehát hiába is tudnánk permetezéssel véde-

got vagy a fűszeresebb, erőteljesebb tanninokat tudja hozni, úgy, hogy közben jóval kevesebb növényvédelmet igényel, mert ellenállóbb.

A jubileum jegyében szervezett tudományos konferencián is azt hallottam, hogy a szőlőtermesztés nagyon környezetterhelő. Mit jelent a védelem a gyakorlatban? Folyamatosan védeni kell a szőlőt, az éghajlattól

kezni, nehéz kivitelezni. Vannak kifejezetten erre irányuló kutatásaink is, például az integrált szőlővédelmi módok, vagyis hogy hogyan lehet a lehető legkevesebb és legcéltartóbb permetezéssel védekezni.

Mi teszi lehetővé, hogy az ízvilág megmaradjon, de ellenállóbb legyen a szőlő? És milyen fajtákkal jártak eddig sikerrel?

Az '50-es-'60-as években olyan amerikai fajokat kereszteztek a borszőlővel, melyek ellenálló képessége több génen alapult, ezért ezek keresztezéskor szétsodródtak, és gyengült a rezisztenciájuk – egyik ilyen eredmény a Bianca, ami ma Magyarországon a legnagyobb területen ültetett fehérszőlőfajta, az utóbbi évek nagy telepítéseinek köszönhetően. A mi mostani, új fajtáinkban Kozma Pál olyan rezisztenciaforrásokat alkalmaz, amelyek csak egy géntől függenek, vagyis egy gén hordozza a rezisztenciát. Génsebészetiileg könnyű lenne ezt megoldani, de Magyarországon ez nem megengedett. A megoldás az, hogy visszakeresztezéssel „hígtjuk” az idegen genomot, míg csak a rezisztenciáért felelős idegen gén marad. Ezt az tette lehetővé, hogy a szőlő távolabbi rokon fajait is bevonták a nemesítésbe, Kozma Pál például hozzáfért grúz és más közép-ázsiai fajtákhoz, amiket be tudott vonni a nemesítési programba, olyan, talán ismert fajtákra keresztlül, mint a kunleány vagy a kunbarát, melyek *Vitis amurensis* hibridek. Illetve ő maga is fedezett fel egy lisztharmat-rezisztenciát (ren1) a kishmish vatcana nevű grúz fajtában.

Mindezek mellett nagyon fontosak az élettani kutatások, amikor az egyes fajták adott klónjainak alkalmazkodóképességét vizsgáljuk például a hőmérséklet-hez, és ennek alapján tudjuk a gazdákat azzal segíteni, hogy milyen körülmények közé mely fajtát ajánljuk.

A borokról még nem beszéltünk, pedig az elmúlt években a kutatóintézet borai sorra nyertek az elismeréseket. (lásd keretes írásunk – a szerk.)

Az intézetben a borászat mindig háttérbe szorult a szőlészethez képest – leginkább az új klónok és fajták borászati értékeinek vizsgálata volt a feladat. Az utóbbi időben ez is változott, voltak élesztőtörzs-kutatásaink, ahol a gyárilag kapható élesztők mellé helyi törzseket izoláltunk, ezek el vannak helyezve a törzsgyűjteményekbe, valamint módszertani fejlesztések, illetve az utóbbi időben az innovatív fajták borászati értékét teszteljük. Évente 4 - 500 különböző bortétel készül a pincében, nyilván ezek mikrovínifikációs tételek, néhány litertől az 50 literig készülnek.

Kóstolni mikor lehet ezeket a borokat?

Mint más pincészetekben, nálunk is van lehetőség borkóstolásra, a honlapunkon elérhetőek az áraink. Arra is van lehetőség, hogy vezetett bemutatóval ismerjék meg a látogatóink a génbankot. A boraink bemutatására egyre többször hívnak minket az egyetemen belül különböző szervezeti egységek, de működik egy webshopunk is (https://szbki.pt.e.hu/tartalom/borszakuzlet_0), illetve van egy borbolt.pt.e.hu oldal is, ami a PTE belső hálózatán érhető el.

Az elmúlt időszak legfontosabb eredményei, melyeket az SZBKI borai a közelmúltban elnyertek:

- A XVIII. Országos Syngenta Borversenyen PTE SZBKI Pécsi Summa Merlot 2017 aranyérem;
- A Pécs Vidéke hegyközség borversenyén a legeredményesebb termelői nagydíja (6 aranyérmes borral);
- A pécsi borvidék borversenyén a borvidék legjobb vörösbora a PTE SZBKI Pécsi Summa Merlot 2017 (+ 9 másik aranyérmes bor);
- A VinAgora nemzetközi borversenyen PTE SZBKI Pécsi Zenit 2018 ezüstérem;
- A 40. Országos Borversenyen PTE SZBKI Pécsi Summa Merlot 2017 aranyérem;
- A Pannon Borrégió TOP25 versenyen a legjobb 25 bor közé került be a PTE SZBKI Jázmin 2018;
- A PTE Bora címet fehérborban a PTE SZBKI Pécsi Chardonnay 2018, vörösbor kategóriában a PTE SZBKI Universitas Cuvée 2018 nyerte;
- Winelovers 100 legjobb magyar bor (47. helyezés) PTE SZBKI Pécsi Summa Merlot 2017;
- A Pécsi Egyházmegye Püspöki Misebora lett a PTE SZBKI Sylver 2018.

AZ SZBKI VEZETŐI

2010

–

Jakab Gábor

2010

–
2000

ifj. Kozma Pál

2000

–
1972

Diófási Lajos

1972

–
1949

Németh Márton

1. FORDULÓ

PTE-PEAC Kalo-Méh-TTC Neuhausen (svájci) 3:1

Pető-Scharrer 3:0

Gerold-Pelz 3:0

Lindner-Hardmeier 1:3

Pető-Pelz 3:0

A.D. Vincios (spanyol)-CTT Tiege (belga) 0:3

2. FORDULÓ

PTE-PEAC Kalo-Méh-CTT Tiege (belga) 3:0

Demeter-Comelieu 3:2

Pető-Junius 3:0

Gerold-LeJeune 3:1

TTC Neuhausen (svájci)-A.D. Vincios (spanyol) 3:1

3. FORDULÓ

PTE-PEAC Kalo-Méh-A.D. Vincios (spanyol) 3:0

Pető Zsolt-Barreriro 3:0

Demeter Lehel-Nunez 3:0

Gerold Gábor-González 3:0

Halmos Zoárd | 📷 Csontos Szabolcs

ELŐSZÖR PÉCSETT: **EURÓPA-KUPA** SELEJTEZŐ

*Először tartották Pécsen férfi asztalitenisz-
ból az Európa-kupa selejtezőjét. A Lauber
Dezső Sportcsarnokban szeptember 14-15-
én hat mérkőzést rendeztek a C csoport-
ban. A PTE-PEAC Kalo-Méh házigazdaként
már az első napon továbbjutott csoportjá-
ból a férfi Európa-kupa selejtezőjében.*

EGY SÁRKÁNY LELKESEDÉSÉVEL

Tanár szakos hallgatóként eleve nagy feladat megtalálni az egyensúlyt a tanulmányok és a hétköznapi teendők között, ám Gáspár Balázsnak még ezeken felül is helyt kell állnia, hiszen oszlopos tagja a PTE sárkányhajós csapatának.

Hetesi Júlia | Csontos Szabolcs

Hogyan talákoztál először a sárkányhajózással?

Amikor idejöttem az egyetemre, láttam, hogy Varga Tomiék toborzást tartanak a csapatba. Megnéztem a videókat, képeket, és megtetszett a sportág, majd mondtam a szobatársaimnak, hogy jelentkezek, mire rávágta, hogy akkor ők is. Végül mindhárman csatlakoztunk, sőt, azóta már más haverokat is hoztunk a csapatba! Kell az utánpótlás a csapatba. Ma ez már komolyabb: nálunk csak elbeszélgetés volt, de most van erőnléti felmérés is.

Ezelőtt volt bármi közöd a vízi sportokhoz?

Azért már pár vízi táborot megjártam, főleg kajak-kenu táborokat, illetve mindig vízközelben mozgok, nyaranta például vízi mentőzőm a Balatonnál.

Hogyan kell elképzelni a sárkányhajózást, mennyire kemények az edzések?

Átlagban nagyjából 9 - 10 órát edzünk egy héten. Ebből kettő edzésünk van Orfűn és kettő szárazföldi itt, Pécsen. Természetesen egyre nagyobb célok vannak előttünk. Két éve voltunk Szegeden, a világbajnokságon, a Nemzetközi Sárkányhajó Szövetség szervezte, és egész jó eredmény értünk el. Nyáron pedig Moszkvában voltunk.

Oda hogy jutottatok ki?

Még júniusban volt egy verseny Orfűn, aminek az volt a tétje, hogy aki azt megnyeri, annak lehetőséget biztosítanak arra, hogy Moszkvában részt vehetnek az Európa Bajnokságon. Ezt sikerült megnyerni, majd pedig egy vegyes csapat született, amiben 10-en voltunk Pécsről, 8-an Szegedről és 4-5-en Kaposvárról. Így állt össze a magyar egyetemi válogatott.

Kellett ehhez valamilyen speciális felkészülés?

Persze! Moszkva előtt tartottunk egy háromnapos edzőtábor Orfűn, ahol egyeztettük a technikákat, megismerkedtünk egymással, kipróbáltuk, hogyan kell együtt evezni ezeket a távokat, kicsit összeszoktunk a megmérettetés előtt.

És milyen volt Moszkva? Volt időtök körbenézni?

Nagyon élveztem! Sajnos városnézésre annyira nem volt időnk, mert nagyon sok verseny volt. Indultunk húszas hajóban, mixben, tízes hajó openben, ami csak fiúkból áll, és tízes hajó mixben. Mindegyikből volt 200, 500 és 2000 méter is. Így összesen 18 verseny volt, amiből haton bronzérmet szereztünk.

Ez napokra lebontva hány versenyt jelent?

Minden nap kb. négy verseny volt, ráadásul én végigversenyeztem az összeset, úgyhogy jól elfáradtam, de nagyon jó tapasztalat volt!

Van valami rituálétok?

Általában kiáltunk egyet, hogy: 3, 2, PTE! Illetve a Tomi és a Ricsi is mondanak pár lelkesítő szót, hogy mire figyeljünk oda!

Azért Moszkva óta is volt már versenyetek, igaz?

Most volt egy egyetemek közötti, 200 meg 500 méteres, amin részt vett a BME, Kaposvár és Szeged is. Mi igazából két csapattal indultunk, mert van egy dolgozói csapatunk is, csak őket ki kellett egészíteni, hogy meglegyenek! Szóval én indultam mind a kettőben! Végül az A csapattal és a B-vel is az első két helyet hoztuk el.

Van olyan ellenfél az egyetemi csapatok között, akitől tartani kell?

Szerintem a szegediek nagyon jók tudnak lenni!

Nekünk azért hiányzik innen egy folyó!

Igen, nekünk Orfű van a legközelebb. A szegedieknek, győrieknek és a budapestieknek is közel van a víz. Nekünk ez kicsit hátrányunk, de persze megoldjuk.

Milyen a csapatkohézió?

A közösség a lehető legjobb! Szerintem ilyen csapat nincs is máshol. Mindig megy a hülyéskedés, egymás ugratása, hisz szinte minden nap találkozunk.

Meddig szeretnéd még folytatni a sárkányhajózást?

Amíg csak lehet.

KLÍMASZORONGÁS

Gagyi Ágnes a PTE BTK kommunikáció tanszékén tanult, Szíjártó Zsolt volt a témavezetője. Az alterglobalizációs mozgalmakból írta a doktori dolgozatát. Jelenleg Európa több városának egyetemén tanít, dolgozik.

Balogh Robert | Csontos Szabolcs

Hogy kerültél a klímáért aggódó oldalra?

19 évesen keveredtem bele a globalizációkritikus mozgalomba, megtanultam, hogy pár év múlva anynyira meg fog növekedni a hőmérséklet, hogy kiszárad a Közel-Kelet, migrációs hullámok következnek, fenyeget, hogy elolvad a sarki jégsapka, emelkedik a vízszint, leáll a Golf-áramlat... Akkor még úgy nézett ki, hogy erre van pár évünk, hogy megakadályozzuk. A kutatás és a mozgalmi munka az életemben mindig párhuzamosan zajlott. Amint látjuk, nem sikerült sokat elérnünk. 2015-ben ért el engem egy olyan kudarcézés, hogyha mindent megteszek, sem tudok elérni semmit. Beáll egy jeges félelemmel teli szorongásélmény. A munka elején mindenki hülyének nézett. A barátaim bálnavédelemnek hívták, amit csinálok. Akkoriban a barátaim nem érezték relevánsnak azt, amit csinálok.

Mi inspirált?

Az, hogy nyomon követtem a nemzetközi eseményeket. Ami mostanában történik Indiában, Latin-Amerikában másképp zajlanak az események. Jobban érzik a bőrükön a klímaváltozást. De Nyugat-Európában is élénk mozgások történnek. A 2008-as válságot követő megszorítások, mozgalmi reakciókat hoztak: utcafoglalásokat, mozgalmi gyűléseken döntöttek a cselekvés irányáról. Akkor azt gondoltam, hogy ez így szép, de mivel nincsen egy egységes program, nem lesz az egészből semmi. Pedig az a sok mobilizálódott ember elkezdett szervezkedni. Mostanra már beépültek szakszervezetekbe, mert az egy alapvetően eltespedt, túlbürokratizálódott közeg, ezért elkezdtek aktivizálni a

szakszervezeteket. Az, hogy a globális klímasztrájkban rengeteg Google-Amazon alkalmazott részt vett, az egy komoly szakszervezeti eredmény. Rengeteg mozgalmi szerveződés volt – Black Lives Matter például –, ezek

ma is működnek. Elkezdtek politikai technológiákra dolgozni, hogy miként szerzünk a létező politikai szervezetekben hangot magunknak. A városi önkormányzatokba is benyomultak és azon dolgoztak, hogy a városi vezetés sokkal szorosabban legyen összekötve a helyiekkel, hogy hogyan lehet jobban részt venni a döntéshozatalban, nem csak négyévenként szavazni. Nagyobb politikai projektek is zajlottak, az egyik legfontosabb eredmény a Green New Deal, ez arról szól, mint a háború utáni rekonstrukcióban a New Deal, ami egy nagyon nagy állami szerepvállalás összekötve gazdasági szereplők korlátozásával, állami mobilizációval. Most a klímaváltozás miatt akkora változtatásra szorulunk, mint a háború utáni rekonstrukció, vagy még nagyobbra. Ehhez szükséges a nagyobb összefogás, ez az USA-ban a Green New Deal, ez terjed, az angol Munkáspárt próbálja átvenni. Terjed ez a gondolat, a cselekvés is, szakértői munkára is szükség van. Ez azért inspiráló, mert az áldozat szerepből segít átlépni a cselekvés mezéjére. Ez egy nehéz, de fontos lépés. Egy évszázadok alatt kialakuló rendszer úgy tönkretette a bolygót, amit lehet, hogy meg sem tudunk javítani.

Erre lehet az a válaszuk is, hogy inkább feladjuk, mintsem bármit tennénk. Ezt a sokkoló élményt az segíthet feldolgozni, hogy sok tehetséges ember a helyzet megoldásán dolgozik.

Az interjú teljes szövege az univpecs.com-on olvasható.

VÍZ, ERDŐ, TERMŐFÖLD

Márkuly István (Kurgi) Ózdon született 1980-ban, gyerekkora nagyobb részét a természetben töltötte és természetesen az ország egyik legszennyezettebb városában – hála a vaskohászatnak. Elmondása szerint, az erkélyen gyakran még teregetni sem lehetett. Meghatározó élménye a Bükk hegység. „Én mindig a vizek és az erdők között léteztem. Ma is ebben élek. Minden szünetben az erdőben dolgoztam, akár a fatelepítéssel, erdőtisztítással, akár gombagyűjtéssel foglalkoztam.” – mondja. Ma permakultúrát oktat a világ 23 országában. A nadrágja perui, a pólója etióp, a bronz karkötője dél-amerikai, a rézből készült ír, a haja a 24 ezer kilométeres stoppolás közben magától berasztásodott. Pécsen beszélgettünk, egy rendezvényen.

Balogh Robert | 📷 Csontos Szabolcs

Mi az, hogy permakultúra?

Egy tervezési rendszer a fenntartható emberiségért. Az első hétvége, amelyen részt vettem, megmutatta, hogy a természettel együtt is lehet dolgozni, nemcsak ellene. A természet mintázatait vesszük alapul. Ez egy olyan kultúra, amely áthidal határokat, népcsoportokat, klímákat. Leegyszerűsíti a létezést oda, ahonnan jöttünk. A természetből érkezünk mi is, ezt sokszor elfelejtjük.

Jártam egy német hippiközösségben. Fából készül lakókocsikban éltek egy erdőszélén, elképesztő szabadságban és harmóniában.

Különböző formák és mintázatok jönnek a természetből. Most az ébredés időszakát éljük, nem lehet olyan életformát kialakítani, ami nem természetazonos, mi is része vagyunk a természetnek. Ha szeretjük önmagunkat, rá kell jönnünk arra, ha a környezetünket bántjuk, önmagunkat bántjuk. 23 országban dolgozom, vagy dolgoztam, három különböző klímán. Etiópia, Közel-Kelet, Dél-Amerika, Ausztrália... A kultúra tükrözi azt, hogyan bánunk a természettel. Ha megérkezem egy országba, a tájképből fel lehet ismerni a kultúra sajátos jegyeit.

Milyen gondokat láttál globálisan?

A termőföld és víz a prioritás. A termőföld és az erdős rendszerek átalakulása, eltűnése a legnagyobb probléma. És ez is a kulcs. A permakultúrában azt tartjuk, hogy a problémában van a megoldás kulcsa. Ez az oktatási rendszer. A problémák nagyobb részét az emberiség hozta létre. A mezőgazdaság kiemelhető. A mezőgazdaságban épp ott jelent meg a műtrágyázás, ahonnan az I. Világháború is kirobbant, Németországban. Ha romboljuk a természetet, akkor ez más téren is megnyilvánul.

A Földön élő 7,53 milliárd ember mekkora részének jelent megoldást a permakultúra?

Ha megismerjük a természetet, rájövünk a működésére. Az életközösségek megtalálják a saját harmóniájukat. Ha egy erdőt kivágok, akkor eltűnik egy erőforrás – a fák – és felgyomosodik a talaj. A gyomnövények segítenek megvédeni a földet, amíg újra beerdősödik. A Földön globálisan az ember az egyetlen olyan eleme a rendszernek, amely képes újragenerálni a forrásokat. Egy intelligens tervezési rendszerrel képesek vagyunk támogatni, segíteni a természetet, azáltal, hogy aktívan a természetet tekintjük elsődlegesnek, nem pedig a gazdasági hasznot.

FELAKASZTVA A „BETEG” IGAZSÁG

Pár napja hosszú hajfonatú, sárga esőkabátba öltöztetett bábút akasztottak fel Rómában. Az alkalmazott attribútumok világossá teszik, hogy a szimbolikus kegyetlenkedés áldozata a 16 éves svéd klímavédelmi aktivista, Greta Thunberg. Nem ez volt azonban az első karaktergyilkosság, amit Greta ellen követtek el. Nevezték már hisztisnek, beteg kisgyerekeknek vagy épp egy gigantikus ballib klíma-élősködős összeesküvés bábjának. Bár a tinédzser olyan véleményvezér, aki (korosztályában) párját ritkítja, ebben a történetben mégsem ő maga, hanem azok az alapigazságok izgalmasak, amelyeket a Greta Thunberg-jelenség aláhúz és kihangosít. Ezek közül az egyik, hogy mindig van egyéni felelősség.

Szabó Bianka

Felesleges azt firtatni, hogy tudatosan átgondolt marketing következményeként vagy tevékenységére való spontán reakcióként történt, de Greta Thunberg mára márkává vált. Egyebek között mémek, sztrágrafikus által készített új betűtípus és zenei produktumok jönnek létre körülötte. Támogatja a pápa, Barack Obama és Arnold Schwarzenegger. Alternatív Nobel-békedíjat kapott, és a valódi Nobel-békedíjra is jelölték. Nevét a Time Magazin az év 100 legbefolyásosabb embere és a következő generáció 10 meghatározó vezetője között jegyzi.

Mindeközben Greta Thunberg miatt mégiscsak kellemtelenül érezzük magunkat. Ha pedig így érzünk, meg is teszünk mindent annak érdekében, hogy csökkentsük a frusztrációt. Erre két lehetőségünk van: vagy visszautljtjük az alapvetően csendes és visszahúzódó Gretát legalább a fejünkben élő osztályterem leghátsó padjába; vagy elkezdünk tenni valamit a magunk szintjén.

A kulcs talán az utóbbi. Elsőre semmiképpen sem azt várjuk el egymástól, hogy a teljes fogyasztói aszketizmus útjára lépjünk, és maradjunk is rajta életünk végéig – hi-

ába is próbálja Greta erre irányuló szavait kiforgatni még akár Vlagyimir Putyin is. Nem valami óriási heroikus tettere van itt szükség. A Greta Thunberg-jelenség inkább azt követeli tőlünk, hogy álljunk meg és gondoljuk át, milyen módon és mértékben vagyunk képesek többé-kevésbé fájdalommentesen átszervezni az életünket a magunk, a jövő generációja és a bolygó érdekének védelmében.

Ezekre a kérdésekre pedig több különböző jó válasz is adható. Megszülethet például szeptember 27-én Magyarország legalacsonyabb életkorú (klímavédelmi) tüntetése. Greta anyja határozhat úgy, hogy környezetvédelmi okokból nem ül többet repülőre, ezzel feladván nemzetközi karrierjét. Hellen van Meene, a Time Magazin fotósa dönthet amellett, hogy a klímaaktivista tinédzser fotózására Koppenhágából Stockholmba vonattal érkezik repülő helyett. Én határozhatok úgy a próbafülkében állva, hogy ezt a blúzt most inkább mégsem veszem meg. Hazafelé pedig ahelyett, hogy hívnék egy taxit, inkább sétálok.

Teljes cikk: univpecs.com.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Pécsi Tudományegyetem Közhasznú Alapítványa a személyi jövedelemadó 1 %-ának felajánlásából származó bevételeinek terhére

2019. november 15-ei záró határidővel
pályázatot hirdet:

- A) Innovatív és kreatív hallgatói csoportok, műhelyek kulturális-, szakmai- és sporttevékenységének támogatására.**
- B) Oktatók számára konferenciákon és oktatástechnikai tréningeken való részvétel támogatására.**
- C) Az egyetem nem akadémiai munkatársainak szakmai konferenciákon, tanfolyamokon, külföldi, belföldi tanulmányutakon való részvételének támogatására.**

E pályázat során a 2019. december 15-ig megvalósuló projekteket tudjuk támogatni!

Részletes információ: pte.hu/pte-alapitvany

TERJED A MUKBANG – nyugi, ez (még) nem betegség!

A mukbang műfajáról, vagyis az „evős videókról” tartott igen érdekes előadást a napokban egy országos médiakonferencián, Budapesten, az MTA székházában Guld Ádám, a PTE Bölcsészettudományi Kar Kommunikáció- és Média-tudományi Tanszékének egyetemi adjunktusa.

Kottász Gergely | Csontos Szabolcs

A mukbang két dél-koreai szóból származik: az evésből és a közvetítésből. Az influenszer odaül a kamerája elé, és a képzeletbeli közönséggel „társalog” zabálás közben. Guld Ádám elmondta: a csámcsogás, az állon lecsorgó étel simán belefér ebbe a műfajba, sőt, már-már követelmény. A nézőt és a szereplőt egy asztal választja el egymástól, és az asztalon lévő étel. Mondhatnánk egy kézlegyintéssel, hogy ez meg kit érdekel, de ha megnézzük a számokat, akkor nagyot csodálkozhatunk: milliós nézettségük van ezeknek videóknak, és százezres nagyságrendben követik a legnépszerűbb mukbangosokat. – mondja a PTE oktatója. – Leginkább magányos fiatalok kedvelik ezeket a videókat, akik nem szeretnek egyedül étkezni, vagy csak egyszerűen társaságra vágynak, és ez egy viszonylag egyszerű módja a megszerzésének. Ki sem kell mozdulni otthonról, csak a mobilon bekapcsolni egy mukbang-videót.

Teljes cikk: univpecs.com/

TUDÁST KIMAXOLT 21. SZÁZADI HÁTTÉRREL

Elektronikus tanulástámogatási rendszer (ETT). Több ez, mint egy PPT, amit az órán levetít egy oktató. Elvileg mindenkinek jobbat hoz, a gyakorlatát pedig most dolgozza ki a PTE, ehhez keresnek egy pályázat révén együttműködő, vállalkozó kedvű tanárokat. Péley Bernadette oktatási rektorhelyettest erről kérdeztük.

Harka Éva

Mit fed az, hogy „elektronikus tanulástámogatás”?

Széles skálán értelmezhető ez a fogalom. Lehet egy szintiszta elektronikus felületen való tanítási modell, ami valamilyen weboldalon elérhető és a kommunikáció kizárólag ezen a felületen történik. Ugyanakkor lehet offline is, melyet elektronikus anyagokkal egészítünk ki. A kettő váltakozása, kombinálása az ún. „blended learning”. Azt gondolom, hogy jó lenne, ha könyvek is társulnának ehhez, mert meggyőződés, hogy az olvasási szokások rossz irányba mozdulnak.

Fontosnak tartom, hogy olyan rendszert dolgozzunk ki, amely jobban serkenti a hallgatók interaktivitását. Azt látom, hogy az információfelvételt összekeverik a tudás megszerzésével. Az interneten elérhető tartalmak nagy lehetőséget nyújtanak az információ felvételére, de a valódi tudáshoz mindezt strukturálni kell. Abban látom a kihívást, hogy tudjunk egy olyan rendszert kialakítani, amely elősegíti, hogy ezt az erőfeszítést megtegye a hallgató. A sok információt, ami akár tanártól, akár könyvből származik, egy saját kognitív struktúrára tudja felfűzni.

Miért van szükség elektronikus tanulástámogatási rendszerre?

Az egyik ok, hogy adott egy elterjedt és elfogadott információs és kommunikációs technika, amelynek az oktatásban való használati módját ki kell dolgozni. Másrészt az elmúlt évtizedben a felsőoktatás nagyon sok szempontból változott. Azon van a hangsúly, hogy a jelenleg a felsőoktatásban részt vevő generáció milyen módszerekkel, mely csatornákon érhető el könnyebben, mik azok, amiket preferál. Ehhez szeretem szervesen kapcsolódni, hogy az utóbbi években egyre több, bizonyos értelemben újfajta képzési

forma jelent meg, és ezekhez jobban is illeszkednek az új módszertani eljárások.

Volt már jó példa erre a PTE-n belül?

Tavaly az Oktatási Igazgatóság megpróbálta összegyűjteni az ETT-s gyakorlatokat, és az derült ki, hogy nagyjából az oktatók 5%-a próbált valamilyen szinten ebbe az irányba nyitni, de nem szervezeten, jól megfogalmazott célokkal. Volt néhány kifejezetten konstruktív elképzelés, de olyat, ami mások számára is mintaként szolgálhatna, nem találtunk.

Milyen paraméterek lesznek a pályázatban?

Rövid, de lényegretörő munkaterveket várunk a pályázóktól. Azt tervezzük, hogy a beérkezett munkák közül összesen hármat fogunk kiválasztani, mégpedig úgy, hogy mind más tudományterülethez kötődjön. Költségkeretet is szeretnénk hozzárendelni a nyertesekhez, úgy néz ki, erre egy pályázat révén nyílik is lehetőség. Emellett azt is megvizsgáljuk, hogy milyen lehetőségek állnak rendelkezésre az egyetemen belül a projektek támogatására, akár a humánerőforrás tekintetében, akár a pénzügyi oldalról. Az ETT projekt megfelelő működtetéséhez szükséges egy kifejezetten erre kidolgozott informatikai rendszer. A pilot keretében fogjuk megvizsgálni, hogy mi lenne erre a leginkább alkalmazható felület.

Mikor fog megjelenni a pályázat?

Még az az ősszel! Az ütemezés terveink szerint az oktatási folyamatban lévő szünetek figyelembe vételével történik. A cél az, hogy a téli vizsgaidőszakban el tudjunk indulni. Jelenleg dolgozunk a pályázati kiírás véglegesítésén, valamint a humán- és az informatikai erőforrások összekapcsolásán.

Pécs legmenőbb busza!

A Pécsi Tudományegyetem is csatlakozott az Európai Mobilitási Hét programhoz, amelynek célja, hogy a városokban, így Pécsen is felhívja a figyelmet a fenntartható közlekedési alternatívákra, mint a séta, kerékpározás vagy közösségi közlekedés. A program keretében szerdán a PTE Rektori Tanácsának tagjai, vagyis az egyetemi vezetők bicikliztek egyet a tanácskozás előtt, míg csütörtökön az Orvostudományi Kar parkolójában egy, a közösségi közlekedés részét képező csuklós buszra festettek hallgatók, oktatók és a PTE gyakorló gimnáziumának diákjai.

Energiahatékony Mentor Díj

A Virtuális Erőmű Program keretében mentori elismeréssel és díjjal jutalmazták szeptember 25-én a Pécsi Tudományegyetemet a Parlamentben.

A PTE ez év tavaszán csatlakozott az egyik legjelentősebb, a fenntartható energiával kapcsolatos innovatív európai projekthez, a Virtuális Erőmű Programhoz (VEP). Ennek célja, hogy vállalatok, oktatási intézmények, önkormányzatok energia- és CO₂ megtakarításait pályázatokon keresztül összegyűjtsék, bemutassák, jó példákat megosszák és díjazza. A magyarországi felsőoktatási intézmények sorában elsőként a Pécsi Tudományegyetem szerezte meg az Energiahatékony Intézmény Díjat.

Ez inspirálta a pécsi egyetemet, hogy városi és megyei partnerekkel kooperálva egy szoros, egymást támogató együttműködés keretében feltérképezze, hogy milyen lehetőségek vannak a Virtuális Erőmű Programon keresztül a zöld tudáshoz, kapcsolattrendszerekhez és forrásokhoz való hozzáférés tekintetében, valamint közös helyi akciók és fejlesztések indításában. Ennek érdekében jött létre a Baranyai Virtuális Erőmű Program (BAVEP), amelynek mentora a Pécsi Tudományegyetem.

A díjat a Pécsi Tudományegyetem képviselőjében Jenei Zoltán kancellár vette át a Parlamentben. Köszönő beszédében hangsúlyozta: *A jövő generációk léte és életminősége nagyban függ attól, hogy már ma képesek vagyunk-e átalakítani a világról, a környezetünkről és életünkről alkotott gondolkodásunkat, tudásunkat, majd erre alapozva életformáinkat és szokásainkat úgy, hogy ne zsákmányoljuk ki a természeti erőforrásokat, azaz fenntartható módon éljünk. A szemléletformálásban óriási szerepe van az oktatási intézményeknek, és büszke vagyok arra, hogy a folyamatban erős jelenléttel bír a Pécsi Tudományegyetem.*

Both Vilma

A PTE FELLÉP A PET-PALACK ELLEN

A magyarországi felsőoktatási intézmények között elsőként a Pécsi Tudományegyetemen szüntetik meg a műanyag PET-palackos vizek, illetve italok beszerzését. Helyette hetven ingyenes víztöltő állomást helyeznek ki.

Both Vilma | Csontos Szabolcs

A Pécsi Tudományegyetem október 1-i hatállyal PET-palackos csomagolású víz, üdítő helyett újrahasznosítható üveges kiszerelésűt vásárol. A döntés kapcsolódik a Zöld Egyetem programhoz, amelyhez a Pécsi Tudományegyetem négy éve csatlakozott, és amelynek egyik legfontosabb üzenete a környezettudatos szemlélet erősítése, a folyamatos nyitottság, fogékonyság fenntartása az ökológiai lábnyomot csökkentő újdonságok iránt.

A Zöld Egyetem program vezetője és a „PET-palack mentes intézmény” projekt ötletgazdája Jenei Zoltán kancellár, aki a döntés kapcsán elmondta: Csak Magyarországon évente 1,4–1,5 milliárd PET palack kerül forgalomba, azaz fejenként mintegy 150 palack, amely környezet-szennyezési szempontból nem túl jó hír, mint ahogy az sem, hogy a palackok töredéke, csupán 7–8%-a kerül újrafelhasználásra, a maradék nagyobb hányad pedig a környezetet terheli. Azzal, hogy megszüntetjük az eldobható, műanyag PET kiszerelésű vizek, üdítők beszerzését, vásárlását, intézményi szinten is

támogatjuk a környezet-tudatosságot. Az egyetem hetven kijelölt, általános közforgalmú helyszínén hamarosan elkezdjük a víztöltő állomások telepítését, amelyek „vízszigetként” működnek; a hallgatók, dolgozók hűtött szénsavas és mentes, valamint forró vízhez juthatnak, ingyen, kényelmesen megtölthetik üvegeiket, kulacsaikat, nem mellesleg mindezt azzal a tudattal, hogy nem terhelik a törékeny környezetet. Tudomásom szerint Magyarországon a felsőoktatási intézmények között elsőként a Pécsi Tudományegyetemen sikerül az eldobható műanyag flakonok mellőzése. – hangsúlyozta Jenei Zoltán.

A döntés egyelőre csak a vizes és üdítős palackok „száműzését” érinti, szándék szerint hasonló környezetbarát kezdeményezés lesz, hogy újrahasznosított, komposztálható anyagból készült táányérok, evőeszközök, poharak, dobozok használatát fogadja el az egyetem a büfé és egyéb vendéglátó egységeiben, valamint minden, az intézményhez köthető rendezvényen.

ÁLLATI JÓ EGYETEM!

A Pécsi Tudományegyetem és a Pécsi Állatkert szorosabb együttműködésének eredményeként négy állatot fogadott örökbe a PTE szeptember 10-én. Brutust, az amerikai bölényt az orvostudományi kar, MiMIKét, a mosómedvét a Műszaki és Informatikai Kar, Bonifácot, a fókát a természettudományi fakultás, míg Lukrécia, a fehér bengáli tigris a PTE kabalaállata lett.

Aknai Péter | 📷 Csontos Szabolcs

Miseta Attila rektor köszöntőjében kiemelte: az együttműködés egyben remek lehetőség, hogy az egyetem reputációját emelje, hiszen minden rendes egyetemnek van kabalaállata, és arra bízattam a karok képviselőit is, hogy találják meg ők is a saját állataikat, akiket örökbe fogadhatnak. Mindenkinek jó egy ilyen típusú együttműködés.

Siptár Dávid, az állatkert igazgatója szerint az egyetemmel történő együttműködéssel az állatkert mérföldkőhöz érkezett, ugyanis az intézmény az örökbe fogadással most már deklaráltan nem csak turisztikai, hanem oktatási színtérré is vált.

Amikor Pécs 2016-ban egy új állatkerttel gazdagodott, nekünk eltökélt célunk volt, hogy ne csak egy turisztikai látványossággal bővüljön a város, ne csak azok érkezzenek ide, akik kikapcsolódást keresnek, hanem az oktatásban minél markánsabb szerepet tudjunk vállalni. Jelenleg napi száz gyereket tudunk fogadni ingyenes élménypedagógián alapuló természettudományos foglalkozásokon, hogy olyan generáció nőhessen fel Pécsen és Baranyában, akik már teljesen más szemlélettel tekintenek a természettudományokra, akik később majd Pécsen maradnak és a Pécsi Tudományegyetemre jönnek továbbtanulni. – tette hozzá az igazgató.

A PTE kabalaállatának Lukrécia, a fehér bengáli tigrist választotta

Lukrécia – és alomtestvére, Szerénke – 2015. május 29-én születtek a Győri Állatkertben. Két testvérük és szüleik napjainkban is a kisalföldi város állatkertjének lakói. A két nőtényt állatkerti gondozóik nevezték el Szerénkének és Lukrécia-ának. *(A Frakk, a macskák réme magyar animációs tévésorozat szereplői után – megjegyzés: a szerző).* A két testvér azonban teljesen különböző jellem: Szerénke a harciasabb, támadóbb kedvű egyed, míg Lukrécia a visszafogottabb, félénkebb.

Bonifác, a hím borjúfóka örökbefogadója a PTE TTK

Bonifác 2016-ban érkezett, és hamarosan a Pécsi Állatkert egyik legnépszerűbb lakójává vált, csakúgy mint menyasszonya, Donka, a fiatal nőtény fóka, aki nemrég érkezett az augsburgi állatkertből. Korban tökéletesen illenek egymáshoz, ugyanazon a napon születtek: mindketten 2015. július 16-án látták meg a napvilágot. Még fiatal állatoknak számítanak; ivarérettségüket majd csak 2 - 3 év múlva fogják elérni. Reméljük, szerelmük gyümölcszeként idővel a Pécsi Állatkertben is születhet majd kiscfoka!

Brutus, az amerikai bölény örökbefogadója a PTE ÁOK

Brutus a prágai állatkertben látta meg a napvilágot 2011-ben, ahonnan alig egy éves, fiatal példányként költözött Pécsre. Brutus és párja, Avarka, hamar egymásra találtak, hiszen miután a bika ivarérett lett, évente születtek bölényborjak a Pécsi Állatkertben!

MiMIKe a Műszaki és Informatikai Kar kabalaállata

A beszédes nevű MiMIKe – nomen est omen – örökbefogadója a Műszaki és Informatikai Kar lett. Az örökbefogadott mosómedve nevére szavazást is indított a kar, MiMIKe lett a befutó, aki csak a természetben magányos állat, a Pécsi Állatkertben viszont többen osztoznak a mesterséges élőhelyükön. Könnyedén alkalmazkodik, az ember közelségét is megszokta. Főleg éjszaka aktív, de aki találkozni szeretne vele, igyekezzon, mert téli álmat alszik.

A pécsi doktoranduszképzésről

Egyedülálló tanulmánykötetet adott ki a Pécsi Tudományegyetem Doktorandusz Önkormányzata (DOK) Studia Doctorandorum Excellentiae – A doktori képzés múltja, jelene és jövője címmel, melynek bemutatóját szeptember 25-én tartották a Rectori Kabinet Szenátusi Tanácsstermében. A kötet egy unikális, alulról szerveződő kezdeményezésnek köszönhetően jött létre, amely multidiszciplináris szemlélettel vizsgálja a doktori képzésben résztvevők életpályáját, valamint tudományos igényességgel foglalkozik az aktuális kihívásokkal.

Köszöntőjében Pónusz Róbert (*képünkön*), a DOK elnöke elmondta, hogy két éve fogalmazódott meg a tanulmánykötet ötlete, amely a maga nemében hiánypótló. Olyan kérdésekre kerestek válaszokat, hogy a PhD képzésben résztvevők hallgatók-e inkább, vagy oktatóknak minősülnek, vagy mi történik például azokkal, akik 2016. szeptembere előtt kezdték meg doktori tanulmányaikat, de még nem fejezték be, és így módon a doktori képzés 2016. szeptember 1-jétől megváltozott rendszerre, valamint az ezt megelőző képzés között ragadtak. Megköszönte a támogatást és segítséget Dr. Fábián Adriánnak, az ÁJK dékánjának, valamint Dr. Berke Gyulának, az ÁJK tanszékvezető docensének, a PTE korábbi oktatási rektorhelyettesének.

Tóth Mariann | Csontos Szabolcs

Szemet gyönyörködtető

Részletek és a díjazottak teljes listája: www.univpecs.com

70 regisztrált pályázó, 875 beküldött kép, 216 elfogadott kép, 3 különböző látásmódú zsűritag, 28 díjazott – szíkar számokban ez jellemezte a szeptember 11-én a Tudásközpontban rendezett 3rd Sopianae International Photo Salon-t. Minden idei fotóban van valami lenyűgöző, ami szemlélődésre készítet. Nem csoda, hogy miközben az alkotók átvették a díjaikat, az éppen kivetített nyertes képet látva önkéntelenül is csodálkozó hangokat adtak ki az érdeklődők. „Egy hétköznapi tárgynak is ezer arca lehet, hát még, ha a fotós a saját személyiségét is bele tudja komponálni a fényképbe” – jegyezte meg Miseta Attila, a PTE rektora. „A zsűri kereste azt a hozzáadott értéket, mely a szerzőről is mesél.” – mondta Horváth Imre, a MAFOSZ elnöke. A díjkiosztó előtt Hámori Gábor, a Mecseki Fotóklub elnöke is üdvözölte az egybegyűlteket. Maga a fotószalon 3 éve kezdődött, az esemény és az idej tárlat fő szervezői Barakonyi Károly rector emeritus és Déri Judit fotóművész.

Harka Éva

resort
leaders.

Amerikai szállodai diákmunka

www.resortleaders.com

AZ EGÉSZ VÁROS SZAVALTA

A macedón Pascal Gilevskit jutalmazták az egyik Janus Pannonius műfordítói díjjal (minden évben kettőt osztanak ki, egyet a magyar irodalom fordítóinak, egyet pedig a magyarra fordítók között), elkötelezett fordítója a magyar irodalomnak.

Balogh Robert | 📷 Csontos Szabolcs

Honnan tud ennyire jól magyarul?

8 éves koromban kerültem Magyarországra, Macedóniából a polgárháború elől menekültünk 1948-ban, először Pécsre hoztak minket, 40 gyerekkel együtt négy hónapig maradtunk a városban. Regényt is írtam erről, Pécsről is szól egy fejezet. Próbáltam megkeresni azt a helyet, ahol akkor éltünk – a Bőrgyár mellett – de annyit változott a város, hogy nem találtam. Az első magyar szavakat is itt, Pécsen tanultam, aztán Dégen éltem és Székesfehérváron jártam gimnáziumba

Hány könyvet ültetett át macedónra? Mi volt az első?

Petőfi. *Szabadság szerelem* címmel jelent meg az első kötet vagy hetven éve. Azóta ötvennégy könyvet fordítottam le. Eddig. De rádióműsort is készítettünk, sok díjat kaptam a fordításokért. Az hogy macedónra fordítok, azt jelenti, hogy a régi Jugoszlávia területén olvasták a szövegeket, akik beszélik a szláv nyelveket, megértik. Ady- és Petőfi-fordításaim egész Jugoszláviában olvasott szövegek, mindkettő népszerű költő, ahogy József Attila is az a Balkánon.

Szereti a magyar irodalmat?

Ismerem és szeretem. A klasszikus szerzőket nem ismerhettem személyesen, de a többiket igen. Szabó Lőrinc, Illyés Gyula, Pilinszky János... Ha nem értettem valamit a verseikből, akkor megkérdeztem őket, barátaim lettek lassan mind. A prózaírókat is faggattam.

Hogy fogadták a magyar költőket Macedóniában?

A Szturgai Költői Estéken Juhász Ferencet a *Tűzliliom az éjszakában* című verséért díjazták. Nem túlzás, amit mondok, hogy az egész város szavalta a versét, a fiatalok az utcán... Nagy Lászlót ugyanígy fogadtuk a *Bujdosó haramiáért*. Ő azt mondta, hogy a díj fele engem, a fordítót illet.

Jól tudom, hogy komoly nagy antológiákat is készített?

Öt magyar irodalmi antológiát állítottam össze, ebből négy költészeti. Az egyiket Janus Pannonius verseivel kezdtem, aki latinul írt ugyan, de magyar költő. Szerintem a legnagyobb középkori költő Európában.

A macedónok közül kikre figyeljünk?

Korábban voltak különbségek a két ország között, mára már a Balkánon is hasonlóan élnek, mint Magyarországon. Ha egy bolgár, macedón vagy lengyel íróat olvasol, nem tudod, melyik országban él. Ugyanazok a bajok, mint Önöknél. Munkanélküliség, betegségek, házasság, válás, általános emberi problémákat tematizálunk.

Amerikai
kaland?

Amerikai tábori diákmunka

www.campleaders.com

„FERDÉRE HÚZTAM A SZEMEM”

Vihar Judit műfordító, irodalomtörténész, haikuköltő a másik díjazottja a Janus Pannonius díjnak, egyszerre ruszista és japánkutató. Ő a Magyar-Japán Baráti Társaság elnöke, de kezdeményezője is a Magyar Haiku Napnak.

Balogh Robert | Csontos Szabolcs

Az orosz vagy a japán nyelvet szereti jobban?

Mindkettőt. Idegen nyelvek, de mintha két gyerekem lenne. Oroszul beszélgetni szerettem jobban, japánból meg fordítani. Mára beszélni is.

Honnan ered a japán szerelem?

Édesapám író volt, ezért gyerekkoromban nagy könyvtárunk gyűlt össze, rengeteget olvastam és megtetszett a japán irodalom. Az egy nagyon nehéz korszak volt, elvagyódtam innen, oda, ahol minden olyan gyönyörű. Ez akkor nekem Japánt jelentette. Kislányként a tükör előtt állva ferdére húztam a szemem, hadd legyen én is japán!

Melyik fordítására a legbüszkébb?

365 publikációm van összesen, tanulmányok, esszék és irodalom vegyesen. Háromra vagyok a legbüszkébb. Nem tudok választani közülük. Csikamacu Monza-emon, a japán Shakespeare, egy darabja egy kettős szerelmi öngyilkosságról szól Amidzsima szigetén – ezt a rádióban is leadták. Amikor ezt fordítottam, csak negyven fokos lázban bírtam a szöveggel megbirkózni. A másik Akutagava Rjúnoszuke egyik leghíresebb novelláját, a *A pokol kínjait* fordítottam le, ez is egy csodálatos mű. Végül Macuo Basó, a 17. század legnagyobb költője egy kötete, az Észak ösvényein. Ezt sem volt könnyű feladat, gyönyörűen illusztrálva jelent meg.

Mit dolgozik mostanában?

Kawamura Genki könyvével készültem el a nemrég: *Ha a macskák eltűnnének a világból* címet viseli. Ez a japán *Kisherceg*. Sokszor elsírtam magam, annyira szép.

A mai japán kultúrában tudnak mit kezdeni a saját hagyományaikkal?

Ők okosabban csinálják, mint mi. Büszkék a múltjukra. Több mint hétszáz éven át elzárkóztak a világtól. Kiotóban a villamoson utazva tapasztaltam, hogy máig is bemondanak egy olyan kapunevet, amely a 11. században létezett, a 12. században egy háborúban megsemmisítették, de azóta őrzik az emlékét. Leomlott a fal a japán rajzfilmek előtt a világban. A manga és az anime világába beszivárognak a japán mítoszok, a fiatalok így más formában, de továbbviszik a hagyományokat.

Mekkora munka a műfordítás?

Gyakran értékelik helyén ezt a tevékenységet. Fontos, hogy beleéljem magam a műbe, az író lelkébe és a magyar lélekbe is. Olyan puzzle, amelyben nem az a feladat, hogy az eredeti képet lemásoljuk, hanem egy gyönyörű, hasonló képet kell összeraknunk. És gyakran kiderül, hogy a fordító jobban ismeri a művet, mint maga az író.

MEGLEPETÉS!

*L*assan tíz éve, hogy Ian O'Sullivannt Pécsre hozta a tanulási vágy. Szerintem anno ő maga sem gondolta volna, hogy ekkora hatással lesz a városunkra, és itt nemcsak a Mongooz and the Magnetre gondolok, hanem a helyi zenészeknek esélyt adó Open Mic-ra és arra is, milyen szerepet játszott abban, hogy nemzetközi szintű bandák jöjjenek el Pécsre. Ráadásul tehetséges orvos is.

Mindig vágytam arra, hogy egy hosszú interjú jelenhessen meg vele az UnivPécs hasábjain és/vagy weboldalán.

De telhetetlen vagyok. Azon gondolkodtam, hogyan lehetne ezt tovább fokozni. Ezért megkértem a legsziporkázóbb ceremóniamestert, a legelszántabb gourmet-t, akiről a lányok falakra firkálva értekeznek. Könnyű dolgom volt, mert jól ismerik egymást. Váncsodi József interjúja: www.univpecs.com. HÉ

PÉCSI KÖZGÁZ

Téged is várnak

A PÉCSIKÖZGÁZ KÉPZÉSEI!

Keresztféléves felvételi eljárásban meghirdetett képzéseink

Alapképzések:

- gazdálkodási és menedzsment
- kereskedelem és marketing
- pénzügy és számvitel
- turizmus-vendéglátás

Mesterképzések:

- marketing
- pénzügy
- vállalkozásfejlesztés (angol nyelven)
- vezetés és szervezés (magyar vagy angol nyelven)

Képzések kezdete: **2020. február**

Jelentkezési határidő: **2019. november 15.**

www.ktk.pte.hu

[ptektk](#)

[pecsikozgaz](#)

Magyarország első egyeteme®

1367